

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2021-03-16 Nr. 4D-2020/2-1336

Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė gavo X (toliau citatose ir tekste vadinama – Pareiškėja), Kauno miesto <...> daugiabučio namo (toliau citatose ir tekste vadinama – Namas) vieno iš butų savininkės, skundą dėl Kauno miesto savivaldybės (toliau citatose ir tekste vadinama – Savivaldybė) administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai netinkamai vykdant daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų administratoriaus (UAB „Y“, pirmesnis pavadinimas – UAB „Z“; toliau citatose ir tekste vadinama – Administratorius) veiklos priežiūrą.

2. Pareiškėja skunde nurodo:

2.1. „Name, gyventojai butuose yra neteisėtai sumontavę papildomus šilumos įrenginius (šildomas grindis, papildomus radiatorius), dėl ko kitų butų savininkai yra priversti papildomai mokėti. [...]. Institucijos ir pareigūnai nukreipinėja vieni į kitus ir teigia, kad žmonės patys turi ginti savo teises. [...] nėra aišku, kuri institucija turėtų atlikti patikrinimą ar Administratoriaus priežiūrą šiuo klausimu, kadangi per dvejus metus vykstantį susirašinėjimą nei viena institucija butų nepatikrino [...]“ (šios ir kitų citatų kalba neteisėta).

2.2. Pareiškėja „ne kartą nuo 2019 m. pradžios teikė skundus ir prašymus Savivaldybės Būsto modernizavimo, administravimo ir energetikos skyriui (Daugiabučių namų administravimo ir renovavimo skyriui [toliau citatose ir tekste vadinama – Skyrius]) dėl Administratoriaus pareigų nevykdymo, Administratoriaus kontrolės ir administracinės atsakomybės taikymo.

Nepaisant eilės pateiktų skundų, Savivaldybė nevykdo Administratoriaus priežiūros ir kontrolės [...]. Jau beveik dvejus metus laiko nėra imamasi konkrečių priemonių nurodytiems pažeidimams pašalinti, [...] nėra analizuojamas ar sprendžiamas Administratoriaus neveikimas bei teisės aktų pažeidimai būtent skundžiamu aspektu, t. y. dėl butuose pakeistos šildymo sistemos: Administratorius nėra įpareigotas užbaigti Namų šildymo sistemos inventorizavimą; nėra prižiūrima, ar Administratorius vykdo / užbaigė Namų šildymo sistemos inventorizavimą ir ar įpareigojo pažeidėjus pašalinti pažeidimus; atliekant neplaninį patikrinimą nebuvo vertinama, ar Administratorius tinkamai vykdė Namų šilumos sistemos priežiūrą ir kodėl Namų inventorizavimas nebuvo atliktas savalaikiai, t. y. iki butų savininkų skundų; nėra pradedama administracinė teisena dėl tęstinio pareigų nevykdymo; nėra užtikrinama, kad Administratorius pateiktą informaciją butų savininkams apie vykdomą šilumos sistemos inventorizavimą ir nepradedama administracinė teisena Administratoriui piktybiškai neteikiant tokios informacijos ir nevykdant Savivaldybės įpareigojimų. Negana to, paskutiniu metu gaunami vienas kitam prieštaraujantys Savivaldybės tarnautojų atsakymai dėl informacijos teikimo, o pateikiami skundai persiunčiami kitoms institucijoms, kurių kompetencijai nėra priskirta administratorių priežiūra.“

2.3. „I. Dėl šilumos tinklų inventorizavimo nevykdymo ir tarnautojų neveikimo užtikrinant pareigos vykdymą

[...]. Administratoriui tinkamai nevykdant šildymo sistemos patikrinimo ir neteikiant jo informacijos, 2019-02-27 Pareiškėja kreipėsi į Savivaldybę su skundu dėl Administratoriaus pareigų nevykdymo [...]“ (toliau citatose ir tekste vadinama – Prašymas-1). „Pareiškėjos pateikto Prašymo-1 nagrinėjimas buvo perduotas ir Valstybinei energetikos inspekcijai [šiuo metu – Valstybinė energetikos reguliavimo taryba; toliau citatose ir tekste vadinama – VEI arba Taryba] [...]. Taip pat VEI nurodė, kad administratorių priežiūrą vykdo savivaldybės įgaliota institucija.

Nepaisant aiškiai fiksuotų pažeidimų, kartu su VEI atsakymu buvo gautas ir 2019-04-02 Skyriaus atsakymas Nr. 53-2-169 [...] [toliau citatose ir tekste vadinama – Atsakymas-1], kuriame nurodoma, kad Administratoriui parengtas raštas, kuriame jis įpareigotas informaciją patalpų savininkams teikti vadovaujantis „Daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų administravimo nuostatais [toliau citatose ir tekste vadinama – Administravimo nuostatai]. Daugiau jokių kitų veiksmų savivaldybės įgaliota institucija – Skyrius nesiėmė, nebuvo inicijuojamas neplaninis Administratoriaus patikrinimas, pradedama administracinė teisena ar imtasi kokių nors kitų veiksmų. [...]. Kadangi Administratorius ir toliau nevykdė patikrinimo bei gyventojams neteikė informacijos, o Skyrius taip pat nesiėmė jokių priemonių prieš sąmoningai pareigų nevykdantį Administratorių, 2019-06-11 Pareiškėja pateikė Skyriui pakarotiną skundą dėl Administratoriaus pareigų nevykdymo [...] [toliau citatose ir tekste vadinama – Prašymas-2], kuriuo prašė imtis priemonių įpareigoti Administratorių užbaigti Namų patikrinimą bei, remiantis Administracinių nusižengimų kodekso [toliau citatose ir tekste vadinama – ANK], [...] pradėti neplaninį patikrinimą. 2019-07-09 Skyriaus atsakyme [...] [toliau citatose ir tekste vadinama – Atsakymas-2] [...] nurodoma, jog butų savininkai savo teises turi ginti patys ir jokių priemonių nesiimama, įskaitant ir administracinės nuobaudos skyrimą. [...]“

„Skyriaus tarnautojams nevykdant jiems teisės aktų nustatytų pareigų, Pareiškėja 2020-06-01 pateikė Savivaldybės administracijos direktoriui skundą dėl savivaldybės tarnautojų veiksmų (neveikimo) [...] [toliau citatose ir tekste vadinama – Skundas]. Tačiau Skundas buvo persiųstas tam pačiam Skyriui ir jį išnagrinėjo [...] tie patys Skyriaus darbuotojai, kurie ir atliko skundžiamus veiksmus. Negana to, visą dalį Skundo dėl šilumos prietaisų butuose neteisėtai persiuntė nagrinėti Tarybai [...]“

2.4. „II. Dėl informacijos butų savininkams neteikimo ir tarnautojų neveikimo užtikrinant pareigos vykdymą

[...] Pareiškėja kreipėsi į Administratorių, prašydama pateikti vykdyto patikrinimo ataskaitą, defektinius aktus, informaciją, ar nustatyti pažeidimai buvo pašalinti, ar kompetentingos institucijos buvo informuotos apie asmenis neteisėtai pakeitusius šildymo sistemą. Informacija būtina tam, kad Pareiškėja galėtų ginti savo pažeistas teises ir reikalauti turtinės žalos atlyginimo. Taip pat vertintina, jog Administratorius privalo pateikti tokią informaciją butų savininkams.

2019-05-15 raštu dėl informacijos suteikimo [...] Administratorius nurodė, kad pažeidimai nustatyti ir gyventojai bus raštiškai įpareigoti atstatyti pažeidimus. [...]. Kitos informacijos Administratorius nesuteikė teigdamas, jog to padaryti neleidžia asmens duomenų apsauga, tokiu būdu užkirsdamas kelią ir patiems savininkams ginti savo pažeistas teises. [...].

Prašyme-2 Pareiškėja nurodė šiuos informacijos neteikimo faktus. 2019-11-11 buvo gautas Skyriaus raštas [...] Nr. 53-2-581 [toliau citatose ir tekste vadinama – Atsakymas-3], kuriame pažymima, kad Administratoriui parengtas raštas, kuriame nurodyta iki 2019-11-15 išsamiai atsakyti į [...] prašyme nurodytus klausimus dėl Administratoriaus patikrinimo metu rastų šildymo sistemos neatitikimų [...]. Nepaisant Savivaldybės įpareigojimo, Administratorius jokios informacijos iki 2019-11-15 Namų gyventojams nepateikė. Nesulaukus minėtos informacijos, Pareiškėja pati dar kartą kreipėsi į Administratorių, kad būtų pateikta susipažinti: [...] kokie pakeitimai užfiksuoti bei kuriuose butuose tokie pakeitimai nustatyti; UAB „A“ [Namų šilumos ūkio prižiūrėtojas; toliau citatose ir tekste vadinama – Prižiūrėtojas] valdytojui surašyti defektiniai aktai, informacija, ar nustatyti pažeidimai pašalinti bei ar kompetentingos institucijos buvo informuotos apie asmenis, pažeidusius teisės aktus. 2020-01-31 buvo gautas Administratoriaus atsakymas [...], kuriame nurodoma, kad Savivaldybės rašte nurodyti pagrindai nesudaro pagrindo pateikti prašomą informaciją fiziniam asmeniui, ir pakartotinai atsisakyta pateikti informaciją. Taip

pat nurodyta, kad visa informacija buvo perduota Savivaldybei, [...] kad Pareiškėja turi teisę kreiptis į Savivaldybę su prašymu susipažinti su norima informacija.

2020-04-03 prašymu dėl informacijos suteikimo Pareiškėja [toliau citatose ir tekste vadinama – Prašymas-3] kreipėsi į Savivaldybę [...], nurodydama, kad Administratorius atsisako vykdyti Savivaldybės nurodymą. Taip pat buvo prašoma leisti susipažinti su vykdyto patikrinimo informacija, kurią Administratorius pateikė ne Namu gyventojui, kaip buvo įpareigotas Savivaldybės, o tiesiogiai Savivaldybei. Tačiau buvo gautas visiškai priešingas ankstesniam Savivaldybės nurodymas. 2020-05-06 raštu „Dėl informacijos suteikimo“ Nr. 53-2-264 [...] [toliau citatose ir tekste vadinama – Atsakymas-4] Skyriaus vedėjas [...] atsisakė suteikti informaciją dėl asmens duomenų apsaugos. [...]. Taigi, Savivaldybės tarnautojai ne tik nesiima priemonių įpareigoti Administratorių teikti informaciją būtų savininkams, tačiau [...] teikia vienas kitam priešingus atsakymus, taip klaidindami būtų savininkus. [...].“

3. Skunde prašoma Seimo kontrolierės įpareigoti Savivaldybę vykdyti Administratoriaus veiklos kontrolę bei priežiūrą būtų inventorizavimo klausimu, išaiškinti, kuri institucija turi vykdyti Administratoriaus priežiūrą dėl būtų inventorizavimo atlikimo ir pažeidimų šalinimo, „konstatuoti Savivaldybės tarnautojų neveikimą, neužtikrinant, kad Savivaldybės įpareigojimas būtų įvykdytas bei neteisėtus veiksmus ignoruojant Savivaldybės ankstesnį sprendimą bei priimant priešingą sprendimą – leisti Administratoriui neteikti informacijos“ ir kt.

TYRIMAS IR IŠVADOS

4. Iš kartu su skundu pateiktų dokumentų nustatyta:

4.1. 2019-02-27 Prašyme-1 (dėl Administratoriaus pareigų nevykdymo), be kita ko, nurodyta, kad Administratorius nepateikė atsakymo į 2019-01-17 pranešimą („dalyje būtų Name yra neteisėtai įrengtų šildymo prietaisų bei neteisėtai pakeista Namu šildymo sistema“), „patikrinimas buvo vykdomas, tačiau netinkamai. [...]. Taip pat gyventojams nėra pateikta vykdyto patikrinimo ataskaita“, „prašome įpareigoti Administratorių nedelsiant organizuoti visų būtų patikrinimą laikantis teisės aktų reikalavimų ir nustatyti, kokie šildymo sistemos pakeitimai padaryti, kokie papildomi šildymo prietaisai įrengti butuose, bei įvertinti, ar šildymo sistemos pakeitimai atlikti teisėtai. Įpareigoti pateikti būtų savininkams atlikto patikrinimo ataskaitą [...]“.

4.2. VEI 2019-04-05 rašte Nr. 2R-1087 (toliau vadinama – VEI atsakymas) pažymėta:

„Informuojame, kad [...] 2019-04-03 Prižiūrėtojas raštu Nr. PPT-SR-19-72 informavo VEI, kad periodu nuo 2019-03-18 iki 2019-04-03 kartu su valdytoju apžiūrėjo 58 % Namu šildymo sistemos įrenginių. Dėl rastų pažeidimų ir neatitikimų Namu šildymo sistemoje, Administratoriui surašyti defektiniai aktai, įpareigoti gyventojus atstatyti šildymo sistemos prietaisus į projektinę padėtį. [...]. VEI Kauno teritorinio skyriaus pareigūnas kartu su Administratoriaus ir Prižiūrėtojo atstovais 2019-04-04 pagal Daugiabučio namo šildymo ir karšto vandens sistemų periodinių patikrinimų tvarkos aprašą atlikto neplaninį Namu šildymo ir karšto vandens sistemų patikrinimą ir surašė faktinių aplinkybių patikrinimo aktą Nr. 29 [...], kuriame užfiksuota, kad nėra Namu šilumos punkto, šildymo ir karšto vandens sistemų projektinės dokumentacijos, nepateiktas Namu šildymo prietaisų atitikties projektui nustatymo aktas (atlikta dalinė patikra, be projektinės dokumentacijos, apžiūrint esamus šildymo prietaisus butuose, ar jie nėra pakeisti naujais). Namu rūsyje vamzdynų šilumos izoliacija neatitinka Šilumos tinklų ir šilumą vartojančių įrenginių priežiūros (eksploatavimo) taisyklių reikalavimų (vietomis atsilupusi karšto vandens vamzdyno izoliacija).

Atsižvelgdama į nustatytas faktines aplinkybes ir teisės aktų reikalavimus [...] VEI nusprendžia patenkinti Pareiškėjos reikalavimus dėl šildymo prietaisų inventorizavimo, nes nebuvo atliktas pilnas Namu šildymo prietaisų atitikties projektui nustatymas nustatytais terminais iki 2018-10-01 (atlikta dalinė patikra, be projektinės dokumentacijos, apžiūrint esamus šildymo prietaisus butuose, ar jie nėra pakeisti naujais) [...]. Nustatytų trūkumų pašalinimui Administratoriui ir Prižiūrėtojui 2018-04-04 surašytas Daugiabučio namo šildymo ir karšto vandens sistemų patikrinimo aktas Nr. 131P8-310“ (toliau citatose ir tekste vadinama – VEI

Aktas). „Administratorių pakartotinai įpareigojome iki 2019-06-01 pateikti Prižiūrėtojui Namų šildymo sistemos projektą, iki 2019-10-01 pagal projektinę dokumentaciją atlikti pilną Namų šildymo sistemos įrenginių inventorizavimą. Prižiūrėtoją įpareigojame iki 2019-06-01 izoliuoti karšto vandens vamzdyną Namų rūsyje. VEI Kauno teritorinis skyrius kontroliuos patikrinimo metu nustatytų trūkumų vykdymo eigą.

Savivaldybės Skyrių informuojame, kad, pagal Daugiabučio namų šildymo ir karšto vandens sistemų periodinių patikrinimų tvarkos aprašą, VEI 2014-02-26 akto Nr. 131P8-138 [...] ir 2017-11-27 akto Nr. 131P8-682 [...], buvo atliktas Namų šildymo ir karšto vandens sistemų planinis patikrinimas, kurio metu užfiksuota, kad nėra paruoštos pilnos Namų šildymo ir karšto vandens sistemų projektinės dokumentacijos, nepateiktas Namų šildymo prietaisų atitikties projektui nustatymo aktas. Administratorius buvo įpareigotas sutarus su Namų bendrasavininkais dėl finansavimo, parengti patvirtintą Namų šildymo sistemos projektą ir atlikti Namų šildymo sistemos įrenginių pilną inventorizavimą iki 2018-10-01. Administratorius nustatytų trūkumų laiku nepašalino, informacijos Tarybai apie nustatytų trūkumų šalinimo vykdymo eigą nepateikė.

Pažymime, kad savivaldybės paskirtų administratorių veiklos priežiūrą ir kontrolę vykdo savivaldybės įgaliota institucija, pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo [toliau citatose ir tekste vadinama – VSI] 6 straipsnio 42 dalyje nustatytus reikalavimus. Savivaldybės vykdomoji institucija ar jos įgaliotas asmuo kontroliuoja, kaip savivaldybės paskirti administratoriai vykdo įstatyme nustatytas funkcijas. [...].“

4.3. 2019-04-02 Atsakyme-1 nurodyta:

„Atsakydami į Prašymą-1 (reg. 2019-03-04 Nr. 53-1-104) informuojame, kad [...] Administratorius informavo, kad dėl galimai neteisėtai įrengtų šildymo prietaisų ir galimai neteisėtai pakeistos Namų šildymo sistemos atlieka patikrą. Šiuo metu patikrinta 58 % visų butų. Administratorius rašte nurodė, kad tęs patikrinimus, su nepatikrintų butų savininkais bus derinamas individualus patikrinimo laikas, patikrą planuoja baigti š. m. [2019 m.] balandžio mėn.

Dėl galimai neteisėtai pakeistos Namų šildymo sistemos Skyrius raštu kreipėsi į VEI [...]. Atsižvelgus į Prašymą-1, Administratoriui parengtas raštas, kuriame jis įpareigotas informaciją patalpų savininkams teikti vadovaujantis Administravimo nuostatuose nustatyta tvarka. [...].

Paaškiname, kad, pagal galiojantį valstybės teisinį reguliavimą, savivaldybės įgaliojimų ribos ir kontroliuojami daugiabučių namų valdytojų veiklos aspektai nėra tokie, kurie įgalintų ar suteiktų kompetenciją trečiajam asmeniui (Savivaldybei) įtakoti į konkretaus gyvenamojo namo bendraturčių nuosavybės teisių įgyvendinimą ir gynimą labiau, nei įstatymų nustatyta. Tik patys daugiabučių gyvenamųjų namų bendraturčiai turi savininkų teisių įgyvendinimo ir gynimo mechanizmą, nustatytą LR civiliniame kodekse [toliau citatose ir tekste vadinama – CK] ir LR civilinio proceso kodekse, nes tik savininkams priklauso materialinė reikalavimo teisė, kad tik patys bendrosios nuosavybės dalininkai (butų ir kitų patalpų savininkai) gali naudotis savininkų teisėmis, įtvirtintomis CK straipsniuose, reglamentuojančiuose bendrosios dalinės nuosavybės įgyvendinimą (4.82–4.85 straipsniai), turto administravimą (4.236–4.252 straipsniai) ir pan. [...]. Jeigu manote, kad dėl Administratoriaus veiklos ar neveikimo organizuojant Namų priežiūrą patyrėte žalą ar yra pažeidžiamos Jūsų teisės, pagal LR civilinio proceso kodekso 5 str., turite teisę įstatymo nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama teisė arba įstatymo saugomas interesas. [...].“

4.4. 2019-06-11 Prašyme-2, be kita ko, pažymėta:

4.4.1. „I. Dėl Namų šildymo sistemos ir bendrojo naudojimo objektų nepriežiūros (Administravimo nuostatų 3 punkto pažeidimo)

[...]. Dėl netinkamo Namų administravimo Pareiškėja kreipėsi į Savivaldybę [...]. Administratorius ir toliau nevykdo Namų šildymo sistemos bei bendrojo naudojimo objektų priežiūros. [...]. Administratorius nesiima jokių veiksmų Namų šildymo sistemos inventorizavimui. [...]. Administratorius nereikalauja, kad butų savininkai nedelsiant pašalintų neteisėtai atliktus šildymo sistemos pakeitimus ir atstatytų šildymo sistemą į pirminę būklę. [...].“;

4.4.2. „II. Dėl informacijos neteikimo (Administravimo nuostatų V skyriaus reikalavimų dėl informacijos teikimo pažeidimo)

[...] Administratorius nepateikia informacijos, kuriuose Namu butuose buvo įrengti neteisėti šildymo prietaisai ir kokios kitos aplinkybės buvo nustatytos vykdant šildymo sistemos inventorizavimą, todėl butų savininkams užkertamas kelias ginti savo teises teisme ir reikalauti patirtos žalos atlyginimo. [...]. 2019-05-15 raštu dėl informacijos suteikimo [...] Administratorius nurodė, kad pažeidimai nustatyti ir gyventojai bus raštiškai įpareigoti atstatyti pažeidimus. [...] Kitos informacijos nesuteikė teikdamas, jog to padaryti neleidžia asmens duomenų apsauga, tokiu būdu užkirsdamas kelią ir patiems savininkams ginti savo pažeistas teises. [...]“;

4.4.3. „III. Dėl prašomų priemonių

[...] 1) [...] Remiantis ANK 589 str. 80 p., prašome Savivaldybės pradėti administracinę teiseną pagal ANK 349 str. dėl Administratoriaus aukščiau nurodytų bendrojo naudojimo objektų administravimo pareigų neatlikimo ir netinkamo atlikimo ir paskirti administracinę nuobaudą. [...] prašome atlikti neplaninį Administratoriaus vykdomos veiklos Name patikrinimą.“

4.5. 2019-07-09 Atsakyme-2 (į Prašymą-2), be kita ko, pažymėta:

4.5.1. „Atsakyme-1 pateikėme informaciją, kad dėl galimai neteisėtai pakeistos Namu šildymo sistemos kreipėmės į VEI, kuri Jus VEI atsakymu [...] informavo apie atliktą patikrinimą (2019-04-04 akto Nr. 130V8-129 [toliau citatose ir tekste vadinama – VEI Aktas-2]).

VEI nuostatuose [toliau citatose ir tekste vadinama – VEI nuostatai], patvirtintuose Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2018-12-12 įsakymu Nr. 1-324, nurodyta, kad VEI ir (ar) jos įgalioti valstybės tarnautojai, atlikdami pavestas funkcijas, turi teisę: nustatyta tvarka tikrinti, ar montuojami ir rekonstruojami energetikos įrenginiai atitinka projektus, ar tinkamai įvykdyti statinio projekto sprendimai, kurie lemia statinio atitiktį esminiams reikalavimams, ir teisės aktuose (normatyviniuose dokumentuose) nustatyti statinių saugos ir paskirties reikalavimai, bei duoti nurodymus pašalinti pastebėtus nukrypimus [...].“

„Pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymą [toliau citatose ir tekste vadinama – VAĮ] viešojo administravimo subjektai savo veikloje, be kita ko, privalo vadovautis įstatymo viršenybės principu [...]“;

4.5.2. „Informuojame, kad Kauno miesto savivaldybės tarybos 2015-04-02 sprendimu Nr. T-163 patvirtintos Kauno miesto butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir Kauno miesto savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūros ir kontrolės taisyklės [toliau citatose ir tekste vadinama – Kontrolės taisyklės] [...]. Skyrius vykdo tik valdytojų veiklos, susijusios su Skyriaus nuostatuose, patvirtintuose Savivaldybės administracijos direktoriaus 2017-05-04 įsakymu Nr. A-1755, nurodytų funkcijų ir pareigų atlikimu, priežiūra ir kontrolę. [...]“

4.6. 2019-11-11 Atsakyme-3 (į Prašymą-2), be kita ko, nurodyta, kad „Papildydami Atsakymą-2 pateikiame informaciją [...]“:

4.6.1. „Skyrius atliko Administratoriaus veiklos neplanuotą patikrinimą ir surašė 2019-11-04 aktą Nr. 53-39-26 (kopija pridedama)“ (toliau citatose ir tekste vadinama – Patikrinimo aktas);

4.6.2. „Iš asmens duomenų pusės: [...] Administratorius turėtų teikti informaciją susijusią su butų ir kitų patalpų savininkų teisėmis. Šiuo atveju trečiosios šalies interesai yra viršesni už duomenų valdytojo (administratoriaus) ir duomenų subjekto (pažeidėjo) interesus. Nepateikus duomenų (buto numerio ir jo savininko vardo, pavardės), užkertama teisė kitų butų savininkams ginti savo teises ir interesus. Pažymime, kad Administratoriui parengtas raštas, kuriame nurodyta iki 2019-11-15 išsamiai atsakyti į Jūsų prašyme nurodytus klausimus dėl Administratoriaus patikrinimo metu rastų šildymo sistemos neatitikimų“;

4.6.3. „Papildomai informuojame, kad CK 4.247 str. 3 d. nurodyta, kad administratorius atsako naudos gavėjui už savo veiksmus [...]. Butų ir kitų patalpų savininkai turi teisę ginčyti Administratoriaus priimtus sprendimus. Visi ginčai sprendžiami susitarimu, nesutarimo atveju sprendžiami teisme. [...]“

4.7. 2020-04-03 Prašyme-3, be kita ko, pažymėta:

„2020-01-31 buvo gautas Administratoriaus atsakymas, kuriame nurodoma, kad Savivaldybės rašte nurodyti pagrindai nesudaro pagrindo pateikti prašomą informaciją fiziniam asmeniui, ir

pakartotinai atsisakyta pateikti informaciją. Taip pat nurodyta, kad visa informacija buvo perduota Savivaldybei, oficialiu 2019-11-09 išsiųstu raštu bei kad Pareiškėja turi teisę kreiptis į Savivaldybę su prašymu susipažinti su norima informacija. [...]. Pareiškėja kreipiasi į Skyrių prašydama nurodyti, ar Pareiškėja gali susipažinti su Administratoriaus 2019-11-09 pateiktais duomenimis ir, jei taip, koku būdu. Informaciją Pareiškėja siekia gauti tam, kad galėtų ginti savo pažeistas teises [...].“

4.8. 2020-05-06 Atsakyme-4 „Dėl informacijos suteikimo“ (į Prašymą-3) nurodyta:

„[...] informuojame, kad neturime teisės Pareiškėjai leisti susipažinti su rašte minimais dokumentais, kuriuose yra trečiųjų asmenų asmens duomenų, nes nesame tų duomenų valdytojai. Šiuo atveju, Savivaldybė yra tik duomenų (dokumentų) gavėjas ir, vadovaujantis ES Reglamento 5 straipsnio 1 dalies b punktu, negali dokumentų ir juose esančių duomenų atskleisti trečioms šalims. Primename, kad asmens duomenų tvarkymas (atskleidimas) laikomas teisėtu tik tuo atveju, jeigu jis atitinka ES Reglamento 5 ir 6 straipsnių nuostatų reikalavimus, o specialių kategorijų asmens duomenų tvarkymas (pavyzdžiui, sveikatos duomenys) 9 straipsnio nuostatas. Tuo atveju, jeigu nėra nei vienos iš ES Reglamente nurodytų asmens duomenų teisėto tvarkymo sąlygų ir teisėto asmens duomenų tvarkymo tikslo, asmens duomenys negali būti tvarkomi (atskleidžiami).“

4.9. 2020-06-01 Skunde „Dėl savivaldybės tarnautojų veiksmų (neveikimo)“, be kita ko, nurodyta:

4.9.1. „Pareiškėja ne kartą nuo 2019 m. pradžios teikė skundus ir prašymus Skyriui dėl Administratoriaus pareigų nevykdymo, Administratoriaus kontrolės ir administracinės atsakomybės taikymo. Nepaisant eilės pateiktų skundų ir prašymų, jau metus laiko nėra imamasi priemonių nurodytiems pažeidimams pašalinti: [...] nėra prižiūrima, ar Administratorius vykdo / užbaigė Namų šildymo sistemos inventorizavimą ir ar įpareigojo pažeidėjus pašalinti pažeidimus; atliekant neplaninį patikrinimą nebuvo vertinama, ar Administratorius tinkamai vykdė Namų šilumos sistemos priežiūrą, nėra užtikrinama, kad Administratorius pateiktą informaciją būtų savininkams apie vykdomą šilumos sistemos inventorizavimą [...]. Negana to, paskutiniu metu gaunami vienas kitam prieštaraujantys Savivaldybės tarnautojų atsakymai dėl informacijos teikimo.

Dėl metus laiko trunkančio neefektyvaus susirašinėjimo, buto savininkė Pareiškėja teikia šį Skundą dėl tarnautojų veiksmų (neveikimo) [...]“;

4.9.2. Pareiškėja kartu „prašo imtis toliau nurodytų priemonių vykdant Administratoriaus kontrolę bei priežiūrą“:

4.9.2.1. „1. Dėl šilumos tinklų inventorizavimo nevykdymo ir tarnautojų neveikimo užtikrinant pareigos vykdymą“

[...] Pareiškėja prašo imtis priemonių užtikrinti, kad Administratorius užbaigtų šilumos sistemos patikrinimą: prašome įvertinti, ar Administratorius tinkamai vykdė Namų šilumos sistemos priežiūrą ir kodėl Namų inventorizavimas nebuvo atliktas savalaikiai, t. y. iki butų savininkų skundų; prašome įpareigoti Administratorių užbaigti Namų šildymo sistemos inventorizavimą; prašome patikrinti, ar Administratorius įvykdė / užbaigė Namų šildymo sistemos inventorizavimą ir ar įpareigojo pažeidėjus pašalinti pažeidimus; jei šie veiksmai nėra atlikti, prašome pradėti administracinę teiseną dėl tęstinio pareigų nevykdymo“;

4.9.2.2. „II. Dėl informacijos butų savininkams neteikimo ir tarnautojų neveikimo užtikrinant pareigos vykdymą

[...] Nepaisant Savivaldybės įpareigojimo, Administratorius jokios informacijos iki 2019-11-15 Namų gyventojams nepateikė. [...]. 2020-01-31 buvo gautas Administratoriaus atsakymas [...], kuriame nurodoma, kad Savivaldybės rašte nurodyti pagrindai nesudaro pagrindo pateikti prašomą informaciją fiziniams asmeniui, ir pakartotinai atsisakyta pateikti informaciją. [...] visa informacija buvo perduota Savivaldybei oficialiu 2019-11-09 išsiųstu raštu bei kad Pareiškėja turi teisę kreiptis į Savivaldybę su prašymu susipažinti su norima informacija. 2020-04-03 Prašymu-3 dėl informacijos suteikimo Pareiškėja kreipėsi į Savivaldybę [...]“, prašydama „leisti susipažinti su vykdyto patikrinimo informacija, kurią Administratorius pateikė ne Namų gyventojui, kaip buvo įpareigotas Savivaldybės, o tiesiogiai Savivaldybei. Tačiau buvo gautas visiškai

priešingas ankstesniam savivaldybės nurodymas. 2020-05-06 Atsakymu-4 buvo atsisakyta suteikti informaciją dėl asmens duomenų apsaugos. [...]“;

4.10. Skyriaus 2020-07-03 rašte Nr. 53-2-472 (toliau vadinama – Atsakymas-5 į Skundą, adresuotą Savivaldybės administracijos direktoriui) pažymint, kad „Susipažinome su Jūsų Skundu (reg. 2020-06-05 Nr. R12-2719), adresuotu Savivaldybės administracijos direktoriui ir nukreiptu nagrinėti Skyriui, pateikiame atsakymą Skyriaus kompetencijos ribose“, nurodyta:

4.10.1. „Dėl informacijos butų ir kitų patalpų savininkams teikimo:

[...]. Kauno miesto savivaldybės taryba vadovaudamasi LR aplinkos ministro 2014-07-24 įsakymu Nr. D1-612 „Dėl butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūros ir kontrolės pavyzdinių taisyklių patvirtinimo“ [toliau citatose ir tekste vadinama – Pavyzdinės taisyklės], patvirtino Kontrolės taisyklės (šiuo metu – Kauno miesto savivaldybės tarybos 2020-04-28 sprendimas Nr. T-168 [...]).

Papildomai informuojame, kad Skyrius atliko Namų valdytojo (Administratoriaus) veiklos neplanuotą patikrinimą ir surašė 2019-11-04 Patikrinimo aktą. Patikrinimo akte nurodyti reikalavimai nebuvo įvykdyti, todėl Skyrius raštu pateikė informaciją ir dokumentus Savivaldybės Viešosios tvarkos skyriui administracinio nusižengimo protokolo surašymui už ANK 505 straipsnio 1 dalyje numatytą administracinį nusižengimą [...]“;

4.10.2. „Dėl susipažinimo su Administratoriaus 2019-11-09 rašte pateiktas dokumentais atsakymas Jums buvo pateiktas 2020-05-06 Atsakymu-4. Vadovaudamiesi VAĮ 14 straipsnio 5 dalies 4 punktu pranešame, kad, nepateikus naujų aplinkybių, sudarančių prašymo pagrindą, ar papildomų argumentų, leidžiančių abejoti ankstesnio atsakymo pagrįstumu, Jūsų Skundo dalis dėl susipažinimo su dokumentais nebus nagrinėjama“;

4.10.3. „Dėl šildymo sistemos:

Informuojame, kad dėl galimai neteisėtai pakeistos Namų šildymo sistemos Skyrius kreipėsi į VEI, apie tai Jums buvo pateikta informacija Skyriaus Atsakyme-1 ir Atsakyme-2.

Atkreipiame dėmesį, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-11-07 nutarimu Nr. 1747 [...] (2019-06-12 nutarimo Nr. 558 redakcija) patvirtintų Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nuostatų [toliau citatose ir tekste vadinama – Tarybos nuostatai] 8.13 punktu, Taryba kontroliuoja energetikos įrenginių įrengimo ir eksploatavimo veiklą ir prižiūri, kaip laikomasi teisės aktų nustatytų reikalavimų. [...]. Atsižvelgiant į išdėstytą, informuojame, kad Skyrius Jūsų Skundo dalį dėl galimai neteisėtai pakeistos Namų šildymo sistemos persiuntė Tarybai. [...].

Paaškiname, kad, pagal galiojantį valstybės teisinį reguliavimą, Savivaldybės įgaliojimų ribos ir kontroliuojami daugiabučių namų valdytojų veiklos aspektai nėra tokie, kurie įgalintų ar suteiktų kompetenciją trečiajam asmeniui (Savivaldybei) įtakoti į konkretaus gyvenamojo namo bendraturčių nuosavybės teisių įgyvendinimą ir gynimą labiau, nei įstatymų nustatyta. [...]“

4.11. 2020 m. rugpjūčio mėn. Tarybos rašte Nr. R2-(VTGI) (atsakant į Savivaldybės 2020-07-02 raštu persiūtą Skundo dalį; Tarybos raštas adresuotas ir Savivaldybei; toliau vadinama – Tarybos atsakymas), be kita ko, pažymėta:

4.11.1. „Taryba Skundo dalies nagrinėjimo metu, dalyvaujant Tarybos atstovui bei Administratoriaus atstovams, 2020-08-18 atliko faktinių aplinkybių patikrinimą Name ir surašė 2020-08-18 Faktinių aplinkybių patikrinimo aktą Nr. KFAA-210 [toliau citatose ir tekste vadinama – Tarybos Aktas). Patikrinimo metu nustatyta, kad į Namą šiluma tiekama termofikaciniu vandeniu iš AB „Kauno energija“ šilumos tiekimo tinklų. Namų šildymo sistema vasaros sezono metu išjungta. Patikrinimo metu Namų šilumos punkte veikė buitinio karšto vandens ruošimo sistema. Tiekiamo termofikacinio vandens temperatūra šilumos punkte 65 °C, tiekiamo į Namų karšto vandens ruošimo sistemą karšto vandens temperatūra už šilumokaičio 54 °C, grįžtamo vandens temperatūra iš cirkuliacinės karšto vandens linijos 45 °C. Namų šilumos ūkio priežiūrą atlieka Administratoriaus atsakingas darbu vykdytojas.

Faktinių aplinkybių patikrinimo Name metu atliktas ir Namu šilumos punkto, šildymo ir karšto vandens ruošimo sistemos neplaninis patikrinimas, kurio metu nustatyta, kad Name yra: šilumos punkto projektas, šildymo sistemos projektas, šildymo sistemos priežiūros ir naudojimo dokumentai (aprašas), šildymo prietaisų galios atitikties projektui nustatymo (aktas) [...]. Taip pat nustatyta, kad Name nėra butų ir kitų patalpų tolygaus šildymo užtikrinimui balansavimo įrangos, tačiau šiluminė izoliacija Name atitinka teisės aktų reikalavimus [...]. Tarybos Akte pateikta išvada, kad Namu šildymo ir karšto vandens ruošimo sistemos eksploatuojamos nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų. [...]. Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010-10-25 įsakymu Nr. 1-297 [...] [toliau citatose ir tekste vadinama – Taisyklės], 8 punkte įtvirtinta buto ar kitų patalpų sąlyginio šildomo ploto sąvoka. Tai buto ar kitų patalpų naudingasis (šildomas) plotas, padidintas proporcingai tiek, kiek yra padidinta statinio projekte (ar jo dalyje) numatytų šildymo prietaisų galia. Tuomet kai buto savininkas sumontuoja bute papildomas radiatorių sekcijas, jo bute sunaudojamam šilumos kiekiui apskaičiuoti turėtų būti naudojamas ne faktinis, o sąlyginis šildomas plotas. Tam, kad šilumos tiekėjas galėtų šilumos kiekį apskaičiuoti pagal sąlyginį plotą, daugiabučio namo valdytojas (administratorius [...]) kartu su Prižiūrėtoju privalo atlikti daugiabučio namo butuose įrengtų šildymo prietaisų inventorizaciją ir teisės aktų nustatyta tvarka užfiksuoti neteisėtą šildymo sistemos rekonstrukciją, faktinį buto ar kitos patalpos ekvivalentinį plotą arba galią ir šiuos dydžius palyginti su projekte nurodytais ekvivalentiniais plotais ar galiomis bei apibendrintą informaciją pateikti šilumos tiekėjui.

Atsižvelgiant į išdėstytas teisės aktų nuostatas, darytina išvada, kad Namu šildymo sistemą turi prižiūrėti Prižiūrėtojas, o Administratorius yra atsakingas už Namu šildymo sistemos naudojimą ir priežiūrą bei Prižiūrėtojo (eksploatuotojo) veiklą. Pažymėtina, kad Administratoriui kartu su Prižiūrėtoju teisės aktais priskirta pareiga atlikti daugiabučio namo butuose įrengtų šildymo prietaisų inventorizaciją ir teisės aktų nustatyta tvarka užfiksuoti neteisėtą šildymo sistemos rekonstrukciją, faktinį buto ar kitos patalpos ekvivalentinį plotą arba galią ir šiuos dydžius palyginti su projekte nurodytais ekvivalentiniais plotais ar galiomis bei apibendrintą informaciją pateikti šilumos tiekėjui. Pažymėtina, kad Administratoriui taip pat priskirta ir pareiga informuoti kompetentingas institucijas apie asmenis, pažeidusius teisės aktus, reglamentuojančius Namu šildymo sistemos priežiūrą ir naudojimą.

Papildomai informuojame, kad Taryba vykdo tik energetikos įmonių priežiūrą ir kontrolę. Todėl pažymime, jog daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų administratoriai nėra laikomi energetikos įmonėmis, nes jie nesiverčia energetikos veikla, atitinkamai, Tarybai jos veiklą ir kompetenciją reglamentuojančiais teisės aktais nėra suteikta teisė vykdyti daugiabučių namų administratorių kontrolės ir / ar priežiūros. [...]. Taryba, atlikusi faktinių aplinkybių patikrinimą Name, nustatė, kad Namu šildymo ir karšto vandens ruošimo sistemos eksploatuojamos nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų. Tai reiškia, kad Prižiūrėtojo veikloje pažeidimų nenustatyta. Tuo tarpu teisinis reglamentavimas numato, jog šildymo prietaisų inventorizaciją Name atlieka Administratorius kartu su Prižiūrėtoju. [...]“;

4.11.2. „[...] Savivaldybė [...] pagal VSI 6 straipsnio 42 punktą yra kompetentinga pasisakyti dėl daugiabučių namų savininkų bendrųjų veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūra ir kontrole pagal Pavyzdines taisykles.“

5. Seimo kontrolierė, atsižvelgusi į pirmiau nurodytas aplinkybes (rašto 1–4 paragrafai) kreipėsi į:

5.1. **Savivaldybę**, prašydama pateikti motyvuotus paaiškinimus, informaciją, dokumentus, reikalingus Pareiškėjos skundo tyrimui,

5.2. **Lietuvos Respublikos energetikos ministeriją** (toliau citatose ir tekste vadinama – EM) – pateikti paaiškinimus dėl VEI, Tarybos kompetencijos, kokius veiksmus Savivaldybė turėtų atlikti teisės aktuose nustatyta tvarka, kad būtų sprendžiamos Pareiškėjos skunde keliamos problemos ir kt.;

5.3. **Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją** (toliau citatose ir tekste vadinama – AM) – pateikti motyvuotą nuomonę: ar teisės aktuose yra nustatyta viešoji Administratoriaus veiklos

kontrolė daugiabučio namo šildymo sistemos, įrenginių (taip pat ir privačiuose butuose) inventorizacijos ir priežiūros klausimais (atkreipiant dėmesį į Pavyzdinėse taisyklėse nustatytą Savivaldybės viešosios kontrolės turinį), jeigu ne – ar ją tikslinga nustatyti; ar Savivaldybė privalo „vykdyti Administratoriaus veiklos kontrolę bei priežiūrą butų inventorizavimo klausimu“, kokius veiksmus, Aplinkos ministerijos nuomone, Savivaldybė turėtų pagal kompetenciją atlikti teisės aktuose nustatyta tvarka, kad būtų sprendžiamos Pareiškėjos skunde keliamos problemos; kaip turėtų būti sprendžiama galimai neteisėtai papildomai įrengtų šilumos įrenginių Namu privačiuose butuose problema;

5.4. *Valstybinę duomenų apsaugos inspekciją* (toliau citatose ir tekste vadinama – VDAI) – informuoti, ar Pareiškėja kreipėsi į instituciją dėl Savivaldybės ir / arba Administratoriaus veiksmų atsisakant suteikti informaciją dėl asmens duomenų teisinės apsaugos įgyvendinimo, jeigu taip – pateikti susirašinėjimo su Pareiškėja dokumentų kopijas; tuo atveju, jeigu institucija nebuvo pateikusi išvados pirmiau nurodytu klausimu, pateikti Seimo kontrolieriui motyvuotą nuomonę, ar: Savivaldybės argumentai įpareigojant Administratorių suteikti Pareiškėjai informaciją yra pagrįsti, atitinka teisės aktų reikalavimus; Administratoriaus argumentai atsisakant pateikti Pareiškėjai informaciją (defektinius aktus) atitinka teisės aktų reikalavimus; ar Savivaldybės argumentai atsisakant Pareiškėjai suteikti Administratoriaus jai perduotą informaciją atitinka teisės aktų reikalavimus.

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

6. Iš Savivaldybės Seimo kontrolieriui pateiktos informacijos, paaiškinimų, dokumentų nustatyta:

6.1. „Skyrius valdytojų veiklos priežiūrą ir kontrolę vykdo taisyklių 12.1–12.11 papunkčiuose nurodyta apimtimi.“

Savivaldybės pareigūnų teigimu, „Kontrolės taisyklėse nėra numatyta bendrojo naudojimo objektų administratoriaus veiklos kontrolė namo šildymo sistemos, įrenginių inventorizacijos ir priežiūros klausimais.“

6.2. „Skyrius, atsižvelgęs į 2020-08-24 Tarybos atsakymą, 2020-09-21 raštu Nr. 53-2-622 kreipėsi į Administratorių su prašymu užtikrinti, kad būtų atlikta Namu šildymo prietaisų inventorizacija ir nustatyti esami šildymo prietaisai bei jų atitiktis projektui, ir apie atliktus veiksmus ir inventorizacijos rezultatus iki 2020-11-05 informuoti Advokatės G.-M. kontorą, kuri atstovauja pil. X, gyv. <...>, Kaune (2019-01-07 atstovavimo sutartis Nr. 190107/2 [...]), ir Skyrių.

Administratorius atsakymo iki nurodytos datos (2020-11-05) nepateikė, todėl Skyrius 2020-11-10 raštu Nr. 53-9-148 pateikė informaciją ir dokumentus Savivaldybės Viešosios tvarkos skyriui (toliau – Viešosios tvarkos skyrius) administracinio nusižengimo protokolui surašyti už kliudymą įstatymų įgaliojams pareigūnams įgyvendinti jiems suteiktas teises ar atlikti pavestas pareigas, jų teisėtų reikalavimų ar nurodymų ir kolegialių institucijų ar valstybės pareigūnų sprendimų nevykdymą pagal ANK 505 straipsnį.“

Savivaldybės pareigūnų teigimu, „Savivaldybei teisės aktai nesuteikia įgaliojimų kontroliuoti ar prižiūrėti, kaip Administratorius kontroliuoja Prižiūrėtojo (eksploatuotojo) veiklą, taip pat neturi jokių kitų teisės aktų suteiktų įgaliojimų atlikti Namu šildymo ir karšto vandens sistemų patikrinimus“, todėl „Savivaldybė neturi informacijos, ar šiuo metu yra užbaigta šilumos įrenginių, įrengtų Namu butuose, inventorizacija“.

6.3. „Skyrius, gavęs Pareiškėjos Prašymą-1 ir atsižvelgęs į LR energetikos ministro 2016-03-08 įsakymu Nr. 1-83 patvirtintų Skundų nagrinėjimo VEI taisyklių [toliau citatose ir tekste vadinama – VEI Skundų nagrinėjimo taisyklės] 46 punkto nuostatas, 2019-03-13 raštu Nr. 53-2-132 kreipėsi į VEI, kuri Pareiškėjai ir Skyriui pateikė 2019-04-05 VEI atsakymą. Skyrius į Prašymą-1 pateikė Atsakymą-1 pagal Skyriaus kompetenciją.“

6.4. „Administratorius Skyriui 2019-08-02 raštu Nr. MBK-RI-19-0545 (reg. 2019-08-05 Nr. 53-1-378) pateikė informaciją ir dokumentus, reikalingus neplanuotam Administratoriaus veiklos Name patikrinimui. Skyrius, atsižvelgęs į Prašymo-2 turinį, atliko neplanuotą

Administratoriaus veiklos Name patikrinimą pagal tą Prašymo-2 dalį, kuri patenka į Kontrolės taisyklių nagrinėjimo apimtį, ir surašė 2019-11-04 Patikrinimo aktą, kurio 4 punkte Administratoriui buvo nurodyti reikalavimai nustatytiems trūkumams pašalinti iki 2020-01-10 [...].“

„Atlikus patikrinimą, buvo parengtas 2019-11-07 raštas Nr. 53-2-574 Administratoriui dėl informacijos, susijusios su Administratoriaus patikrinimo metu nustatytais šildymo sistemos neatitikimais, Pareiškėjai teikimo, į kurią Administratorius pateikė atsakymą 2019-11-14 raštu Nr. MBK-RI-19-0808 (reg. 2019-11-20 Nr. 53-1-608). Šiame rašte Administratorius nurodė, kad neturi jokio teisinio pagrindo Pareiškėjai pateikti rašte nurodytą informaciją, pateikdamas informaciją Skyriui.

Atlikęs patikrinimą, Skyrius atsakė Pareiškėjai 2019-11-11 Atsakymu-3, pateikdamas Patikrinimo akto kopiją.

Atsižvelgęs į tai, kad Administratorius nevykdė teisėtų pareigūnų reikalavimų, nurodytų Patikrinimo akte, Skyrius 2020-01-28 raštu Nr. 53-9-12 (patikslinta informacija 2020-07-13 raštu Nr. 53-9-79) pateikė Viešosios tvarkos skyriui informaciją ir dokumentus administracinio nusižengimo protokolui surašyti už ANK 505 straipsnio 1 dalyje numatyto administracinio nusižengimo padarymą (neįvykdyti Patikrinimo akto 4.3, 4.5, 4.6, 4.7 p. reikalavimai).

Viešosios tvarkos skyrius 2020-08-25 rašte Nr. 64-3-136 informavo Skyrių, kad Administratoriaus direktoriui už ANK 505 straipsnio 1 dalies pažeidimą 2020-08-20 taikyta administracinė atsakomybė, administracinio nusižengimo Nr. ROIK: 20120597891 byloje surašytas administracinio nusižengimo protokolai su administraciniu nurodymu.“

6.5. „Skyrius į 2020-04-03 Prašymą-3 „Dėl neteisėtai šildymo sistemas pakeitusių asmenų“ atsakė 2020-05-06 Atsakymu-4.

Skyrius, gavęs Pareiškėjos 2020-06-01 Skundą, dėl Skundo dalies, kuri nėra Savivaldybės kompetencija, kreipėsi 2020-07-02 raštu Nr. 53-2-468 į Tarybą“, nes „daugiabučio namo šildymo ir karšto vandens sistemų periodinius patikrinimus dėl jų atitikties nustatytiems reikalavimams ne rečiau kaip kartą per ketverius metus atlieka Taryba ir kt.

Skyrius į 2020-06-01 Skundą atsakė 2020-07-03 Atsakymu-5.“

6.6. „Taryba pateikė informaciją Pareiškėjai ir Skyriui raštais: 2020-07-31 Nr. R2-(VTGI)-4334 (reg. 2020-01-31 Nr. 53-1-428), 2020-08-24 Tarybos atsakymu.“ Kaip nurodyta pažymos 6.2 punkte, „Skyrius 2020-09-21 raštu Nr. 53-2-622 kreipėsi į Administratorių su prašymu užtikrinti, kad būtų atlikta daugiabučio namo šildymo prietaisų inventorizacija ir nustatyti esami šildymo prietaisai bei jų atitiktis projektui, ir apie atliktus veiksmus ir inventorizacijos rezultatus iki 2020-11-05 informuoti Pareiškėją ir Skyrių.“

„Skyrius Pareiškėją informavo 2020-09-21 raštu Nr. 53-2-623 [toliau citatose ir tekste vadinama – Atsakymas-6], kad Administratoriui parengtas raštas, kuriame nurodyta užtikrinti, kad būtų atlikta daugiabučio namo šildymo prietaisų inventorizacija ir nustatyti esami šildymo prietaisai bei jų atitiktis projektui. Administratorius jokios informacijos nepateikė, todėl Skyrius 2020-11-10 raštu Nr. 53-9-148 pateikė informaciją ir dokumentus Viešosios tvarkos skyriui administracinio nusižengimo protokolui surašyti už ANK 505 str. numatyto administracinio nusižengimo padarymą“ (informacija pateikta pažymos 6.2 punkte).

Atsakyme-6 taip pat nurodyta: „Atsižvelgiant į išdėstytas teisės aktų nuostatas, darytina išvada, kad Namo šildymo sistemą turi prižiūrėti Prižiūrėtojas, o Administratorius yra atsakingas už Namo šildymo sistemos naudojimą ir priežiūrą bei Prižiūrėtojo (eksploatuotojo) veiklą. Pažymėtina, kad Administratoriui kartu su Prižiūrėtoju teisės aktais priskirta pareiga atlikti Namo butuose įrengtų šildymo prietaisų inventorizaciją ir teisės aktų nustatyta tvarka užfiksuoti neteisėtą šildymo sistemos rekonstrukciją, faktinį buto ar kitos patalpos ekvivalentinį plotą arba galią ir šiuos dydžius palyginti su projekte nurodytais ekvivalentiniais plotais ar galiomis bei apibendrintą informaciją pateikti šilumos tiekėjui. Pažymėtina, kad Administratoriui taip pat priskirta ir pareiga informuoti kompetentingas institucijas apie asmenis, pažeidusius teisės aktus, reglamentuojančius Namo šildymo sistemos priežiūrą ir naudojimą. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir į Tarybos raštą,

prašome užtikrinti, kad būtų atlikta Namų šildymo prietaisų inventorizacija ir nustatyti esami šildymo prietaisai bei jų atitikimas projektui.

Pažymėtina, kad administratoriui priskirta pareiga informuoti kompetentingas institucijas apie asmenis, pažeidusius teisės aktus, reglamentuojančius namų šildymo sistemos priežiūrą ir naudojimą [...].“

6.7. „Skyrius valdytojų priežiūrą ir kontrolę vykdo Kontrolės taisyklių 12.1–12.11 papunkčiuose nurodyta apimtimi. Kontrolės taisyklėse nėra numatyta administratoriaus veiklos kontrolė namų šildymo sistemos, įrenginių inventorizacijos ir priežiūros klausimais, todėl Skyrius, gavęs Prašymą-1, kreipėsi į VEI su prašymu pagal kompetenciją atlikti Namų šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūros patikrą, gavęs Skundą, kreipėsi į Tarybą, vadovaudamasis VAĮ 14 straipsnio 8 dalimi (įstatymo redakcija, galiojusi iki 2020-11-01).

Savivaldybė, atsižvelgusi į VEI Skundų nagrinėjimo taisyklės, kurios reglamentuoja skundų dėl energetikos objektų, įrenginių ir apskaitos priemonių techninės saugos, eksploatavimo, energijos kokybės reikalavimų, dėl prisijungimo prie energetikos objektų ar įrenginių, atsijungimo nuo jų techninių sąlygų ir kitų teisės aktuose nustatytų reguliuojamos energetikos veiklos reikalavimų laikymosi nagrinėjimą VEI, kreipėsi į VEI su prašymu pagal kompetenciją atlikti Namų bendrojo naudojimo valdytojo galimai netinkamai vykdomos Namų šilumos ūkio priežiūros patikrą.

VEI, vadovaudamasi minėtų taisyklių 46 punkto nuostatomis, atliko neplaninį Namų šildymo ir karšto vandens sistemų patikrinimą ir surašė VEI Akta-2. Atsižvelgdama į nustatytas faktines aplinkybes ir teisės aktų reikalavimus bei vadovaudamasi VEI Skundų nagrinėjimo taisyklių 56 punkto nuostatomis, VEI nusprendė patenkinti Pareiškėjos reikalavimus dėl šildymo prietaisų inventorizavimo. Nustatytiems trūkumams pašalinti Administratoriui ir Prižiūrėtojui surašė VEI Akta.

6.8. „Kauno miesto savivaldybės dokumentų rengimo, tvarkymo, apskaitos, saugojimo, naudojimo, kontrolės procedūrų aprašo, patvirtinto Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2013-10-09 įsakymu Nr. A-2755 [toliau citatose ir tekste vadinama – Savivaldybės Aprašas], 84 punktu Savivaldybės vadovybei, Savivaldybės administracijos vadovybei, Savivaldybei, Savivaldybės administracijai adresuoti ir užregistruoti dokumentai pateikiami: „84.1. Savivaldybės vadovybei – dokumentai, kuriuose keliami svarbūs politiniai, visuomeniniai klausimai, kitais atvejais – Savivaldybės administracijos vadovybei pagal kuruojamas sritis; 84.2. Savivaldybės padalinių vadovams – pagal Savivaldybės padalinio kompetenciją, jei dokumentuose keliami einamieji klausimai. Padalinių vadovai, išnagrinėję gautą dokumentą ir nustatę, kad asmeniui reikia koordinuotai teikti paslaugas (pagalbą), kreipiasi į atitinkamus Savivaldybės padalinius dėl asmeniui reikiamų paslaugų (pagalbos) suteikimo. Savivaldybės padalinių vadovai prireikus informuoja apie svarbių klausimų sprendimą Savivaldybės vadovybę ar Savivaldybės administracijos vadovybę.“ Vadovaujantis aukščiau nurodytu Savivaldybės Aprašu ir atsižvelgus į tai, kad skunde skundžiama administratoriaus veikla, bei pateiktą prašymą: „[...] Prašome konstatuoti, kad Administratorius neįvykdė Savivaldybės įpareigojimo [...]. Prašome dėl šių pažeidimų inicijuoti administracinių nuobaudų skyrimą [...]“, Skundas buvo nukreiptas nagrinėti pagal Savivaldybės padalinio kompetenciją.

Savivaldybė, pakartotinai išnagrinėjusi minimo Skundo turinį, laiko, kad Skundas, nors ir pateiktas adresatu nurodant Savivaldybės administracijos direktorių, tačiau visiškai pagrįstai nukreiptas nagrinėti Skyriui.“

6.9. „Atkreipiame Jūsų dėmesį, kad Skyrius Atsakyme-3 pateikė paaiškinimą apie duomenų valdytojo (Administratoriaus) prievoles, vadovaujantis ES Reglamento 29 straipsnio ir duomenų apsaugos darbo grupės, įkurtos 1995-10-24 Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 95/46 EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo pagrindu [...], 2013-04-02 nuomone Nr. 03/2013 dėl tikslo ribojimo [toliau citatose ir tekste vadinama – ES Darbo grupės nuomonė), Atsakyme Nr. 3 Pareiškėja galėjo susipažinti su Skyriaus nuomone, kad Administratorius privalo pateikti prašomus duomenis, o Atsakyme-4 Skyrius pateikė paaiškinimą dėl savo prievolių, kad Skyrius yra tik duomenų gavėjas, ne valdytojas, ir neturi teisės pateikti trečiųjų asmenų asmens duomenų. Galimai Pareiškėja neįsigilino į Atsakyme-3 ir Atsakyme-4

minimus terminus „duomenų valdytojas“, „duomenų gavėjas“ ir interpretavo, kaip Skyriaus „pakeistą nuomonę“.

Asmens duomenų tvarkymas laikomas teisėtu, jeigu jis atitinka asmens duomenų tvarkymo principus, įtvirtintus ES Reglamento 5 straipsnio 1 dalyje, ir yra pagrįstas bent viena asmens duomenų tvarkymo sąlyga, įtvirtinta ES Reglamento 6 straipsnyje, atsižvelgiant į tvarkomų asmens duomenų kategoriją.

ES Reglamento 5 straipsnio 1 dalies b punkte nustatyta, kad asmens duomenys turi būti renkami nustatytais, aiškiai apibrėžtais bei teisėtais tikslais ir toliau netvarkomi su tais tikslais nesuderinamu būdu (tikslu apribojimo principas).

Atkreiptinas dėmesys, kad ES Reglamento 5 straipsnio 2 dalyje yra numatyta, kad duomenų valdytojas yra atsakingas už tai, kad būtų laikomasi ES Reglamento 5 straipsnio 1 dalies ir turi sugebėti įrodyti, kad jos laikomasi (atskaitomybės principas), todėl duomenų valdytojas privalo įsitikinti, kad asmens duomenų atskleidimas atitinka ES Reglamento 5 straipsnyje įtvirtintus asmens duomenų tvarkymo principus ir, atsižvelgiant į tvarkomų asmens duomenų kategoriją, bus pagrįstas bent viena asmens duomenų tvarkymo sąlyga, numatyta ES Reglamento 6 ir (ar) 9 straipsnyje. Savivaldybės nuomone, Administratorius, kaip duomenų valdytojas, turi teisę pateikti Pareiškėjos prašomą informaciją.“

„Pareiškėjai buvo pateikti atsakymai ir paaiškinta, kad trečiųjų šalių asmens duomenis gali pateikti tik duomenų valdytojas (Administratorius), kai jis įvertina, kad duomenų teikimas yra teisėtas. O Skyrius prašomų asmens duomenų teikti negali, nes šioje situacijoje jis yra tik duomenų gavėjas ir asmens duomenų gavimo tikslai (Administratoriaus veiklos kontrolės vykdymui) yra nesuderinami su tikslais, kurie buvo įvardyti Pareiškėjos. Pareiškėjai iš karto, Atsakyme-3, buvo paaiškinta, kad ji turi kreiptis į Administratorių, o Administratoriui savo ruožtu buvo rekomenduota tokius duomenis pateikti.

Atkreipiame Jūsų dėmesį, kad Savivaldybė neturi teisinės galios kontroliuoti, kaip kitas duomenų valdytojas (šiuo atveju – Administratorius) tvarko asmens duomenis, nes tai yra kiekvieno duomenų valdytojo atsakomybė (ES Reglamento 24 str. 1 d), o vertinti ir kontroliuoti, ar duomenų valdytojas tinkamai tvarko asmens duomenis, gali tik priežiūros institucija, šiuo atveju – VDAI.“

6.10. „Administravimo nuostatų 7.3 p. nustatyta, kad administratorius privalo pateikti patalpų savininkams (jų įgaliotiems asmenims) paaiškinimus žodžiu, raštu ir (ar) elektroniniu laišku apie Administravimo nuostatų IV skyriuje nurodytus jiems apskaičiuotus mėnesinius mokėjimus, įmokas, atliktus namo bendrojo naudojimo objektų atnaujinimo, kitus darbus ar suteiktas paslaugas, leisti susipažinti su šių darbų ir paslaugų sutartimis, sąmatomis, darbų priėmimo aktais; jeigu patalpų savininkai kreipiasi raštu ar elektroniniu laišku, – atsakyti raštu ar elektroniniu laišku ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo gavimo.

Skyrius valdytojų priežiūrą ir kontrolę vykdo Kontrolės taisyklių 12.1–12.11 papunkčiuose nurodyta apimtimi. Kontrolės taisyklėse nėra numatyta administratoriaus veiklos kontrolė namo vadybininko keitimo klausimu. Tai yra įmonės vidaus tvarka.

Administravimo nuostatų 7.4 p. nustatyta, kad, ne mažiau 1/4 patalpų savininkų raštu pareikalavus, administratorius privalo per mėnesį nuo patalpų savininkų rašto pateikimo organizuoti patalpų savininkų susirinkimą pagal jų pasiūlytą darbotvarkę. Todėl Namu butų ir kitų patalpų savininkai nustatyta tvarka visada gali kreiptis į Administratorių su prašymu sušaukti susirinkimą aktualiems klausimams aptarti, taip pat ir dėl Namu vadybininko pakeitimo.“

Atsakyme-1 Skyrius pateikė pirmiau nurodytą informaciją, Atsakyme Nr. 2 „Skyrius nurodė, kad „Namu butų ir kitų patalpų savininkai taip pat gali prašyti Administratoriaus pakeisti pastato priežiūros vadybininką. Pagal CK 4.85 str. 7 d., savininkų sprendimai priimami susirinkime ar balsuojant raštu. Todėl siūlome ne mažiau kaip 1/4 namo butų ir kitų patalpų savininkams pateikti prašymą Administratoriui dėl susirinkimo organizavimo, kuriame būtų aptarti Namu priežiūros klausimai.“

Skyrius atliko neplanuotą Administratoriaus veiklos Name patikrinimą ir surašė Patikrinimo aktą, kuriame Administratoriui buvo nurodyti reikalavimai nustatytiems trūkumams pašalinti, vienas iš reikalavimų, nurodytų Patikrinimo akto 4.6 p.: „Užtikrinti, kad atsakymai ir informacija

butų savininkams būtų rengiama ir teikiama Administravimo nuostatų 7.3 p. nustatytais terminais (Patikrinimo akto 3.6. p.)“, tačiau Administratorius nevykdė teisėtų pareigūnų reikalavimų, nurodytų Patikrinimo akte“, todėl Administratoriaus direktoriui už ANK 505 straipsnio 1 dalies pažeidimą 2020-08-20 taikyta administracinė atsakomybė [...].“

Administratoriui nepateikus informacijos, kad buvo atlikta Namų šildymo prietaisų inventorizacija, Skyrius 2020-11-10 raštu pateikė informaciją ir dokumentus Viešosios tvarkos skyriui administracinio nusižengimo protokolui surašyti už ANK 505 str. numatyto administracinio nusižengimo padarymą.“

Pažymėtina, kad Patikrinimo akte nurodyta, kad Administratoriaus veiklos patikrinimas atliekamas pagal Prašymą-2, tačiau jo 3.6 punkte, be kita ko, neišskiriant Pareiškėjos prašymų, pažymėta: „Administratorius pateikė 3 butų savininkų prašymus ir atsakymų į juos kopijas. Administratoriaus 2 atsakymai parengti vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo gavimo. Atsakymai į paklausimus rengiami ne visada laikantis Administravimo nuostatų 7.3 punkte nustatyto termino.“

6.11. „VEI atsakyme informavo: „Valdytoją pakartotinai įpareigojome iki 2019-06-01 pateikti Prižiūrėtojui Namų šildymo sistemos projektą, iki 2019-10-01 pagal projektinę dokumentaciją atlikti pilną Namų šildymo sistemos įrenginių inventorizavimą. Prižiūrėtoją įpareigojome iki 2019-06-01 izoliuoti karšto vandens vamzdyną namo rūsyje. VEI Kauno teritorinis skyrius kontroliuos patikrinimo metu nustatytų trūkumų vykdymo eigą. [...].“

Savivaldybės nuomone, Taryba, remdamasi tuo, kad vykdo energetikos įrenginių įrengimo ir eksploataavimo veiklą ir prižiūri, kaip laikomasi teisės aktų nustatytų reikalavimų, turi užtikrinti savo pateiktų įpareigojimų namo valdytojui ir prižiūrėtojui atlikimą bendra apimtimi, nepriklausomai nuo to, ar su šildymo sistemos konkrečiais priežiūros darbais yra susijęs Prižiūrėtojas ar Namų valdytojas. Savivaldybės nuomone, VEI teiginys, kad jie vykdo tik energetikos įmonių kontrolę, iš esmės yra klaidingas, nes pastatų šildymo sistemos priežiūros kontrolė yra kompleksinis uždavinys ir turėtų būti vertinama visų tame procese dalyvaujančių asmenų veikla.“

6.12. „Savivaldybės nuomone, Pareiškėjos siūlymas įpareigoti Savivaldybę vykdyti Administratoriaus veiklos kontrolę bei prižiūrą butų inventorizavimo klausimu prieštarautų pagal Pavyzdines taisykles parengtoms ir Kontrolės taisyklėms, kuriose nenumatyta valdytojų veiklos kontrolė, susijusi su šildymo sistemų priežiūra.“

6.13. „Prižiūrėtojai, tinkamai atlikdami savo pareigas, kaip numatyta Pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2009-11-26 įsakymu Nr. 1-229 [toliau citatose ir tekste vadinama – Aprašas], atlieka pastatų šildymo prietaisų inventorizavimą, o nustatę neatitiktį projektiniams sprendiniams, įpareigoja buto savininką atstatyti šildymo prietaisus į projektinę padėtį. To nepadarius, pastato valdytojas gali kreiptis į šilumos tiekėją, kad konkrečiam butui mokesčiai už šildymą būtų skaičiuojami ne pagal faktinį, o pagal sąlyginį šildomą buto plotą.“

6.14. „Savivaldybė, vadovaudamasi jai teisės aktais suteiktais įgaliojimas, t. y. Kontrolės taisyklėms, ėmėsi visų veiksmų sprendama Pareiškėjos keliamas problemas. Kontrolės taisyklėse nėra numatyta bendrojo naudojimo objektų administratoriaus veiklos kontrolė namo šildymo sistemos, įrenginių inventorizacijos ir priežiūros klausimais, atsižvelgiant į aukščiau išdėstyta Savivaldybė neketina imtis veiksmų, kuriems atlikti nėra teisės aktais suteikti įgaliojimai.“

6.15. „Skyrius Pareiškėją informavo 2020-09-21 Atsakymu-6, kad Administratoriui parengtas raštas, kuriame nurodyta „užtikrinti, kad būtų atlikta daugiabučio namo šildymo prietaisų inventorizacija ir nustatyti esami šildymo prietaisai bei jų atitikimas projektui“.“

6.16. „Administratorius informavo, kad jų duomenimis, Pareiškėjos raštuose keliamos problemos dėl Namų šildymo prietaisų inventorizacijos nėra nagrinėjamos teisme.“

7. Iš EM ir Tarybos Seimo kontrolierei pateiktos informacijos, paaiškinimų, dokumentų nustatyta:

Tarybos (EM persiuntė Tarybai Seimo kontrolierės prašymą) atsakyme rašoma: „atsižvelgdama į Seimo kontrolieriaus prašymą pateikti motyvuotus paaiškinimus, įvertinusi [...] nurodytas aplinkybes ir teisinį reglamentavimą, [...] teikia atsakymus [...]“:

7.1. „Aprašo 22 punkte nurodyta, kad daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojas su Prižiūrėtoju turi sudaryti daugiabučio namo šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros (eksploatavimo) civilinę sutartį arba teisės aktuose nustatyta tvarka pats vykdyti daugiabučio namo šildymo ir karšto vandens sistemos technologinį valdymą ir techninę priežiūrą (eksploatavimą) [...]. Privalomų priežiūros (eksploatavimo) darbų sąrašas sudaromas vadovaujantis Aprašo 3 priede nustatytu pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros (eksploatavimo) privalomų darbų bendroju sąrašu tiems pastato šildymo ir karšto vandens sistemos komponentams, kurie yra pastate, o 26 punkte patikslinta, kad jeigu pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros (eksploatavimo) sutartyje numatyti atlikti ne visi šio Aprašo 3 priede nurodyti darbai, už neįtraukiamų į pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros (eksploatavimo) sutartį pastato šildymo ir karšto vandens sistemos komponentams, kurie yra pastate, privalomų priežiūros darbų atlikimą atsako Bendrojo naudojimo objektų valdytojas. ***Aprašo 3 priedo 4 lentelėje nurodyta, kad vykdant šildymo sistemos techninę priežiūrą privalomas šildymo prietaisų šildomųjų paviršių (sekcijų) inventorizavimas, siekiant patikrinti, ar įrengti šildymo prietaisai atitinka projekto sprendinius ir projekte nustatytą įrengtąją šilumos galią.***

Vadovaujantis tuo, kas aukščiau išdėstyta, daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojas nevykdė teisės aktų bei Tarybos nurodymo reikalavimų, t. y. ***neatliko šildymo prietaisų šildomųjų paviršių (sekcijų) inventorizavimo***“;

7.2. „VEI 2019-03-18 raštu Nr. 2R-884 „Dėl informacijos pateikimo“ kreipėsi į Administratorių ir Prižiūrėtoją su prašymu pateikti informaciją, ar Administratorius kartu su Prižiūrėtoju pagal VEI surašytus Daugiabučio namo šildymo ir karšto vandens sistemų patikrinimo aktus (2014-02-26 Nr. 13IP8-138 ir 2017-11-27 Nr. 13IP8-682) atliko Namų šildymo prietaisų galios atitikties projektui patikrinimus nustatytais terminais, ir pateikti patikrinimo aktus. Namų Prižiūrėtojas 2019-04-18 raštu Nr. PPT-SR-19-72 (VEI reg. Nr. 1R-1443) VEI pateikė informaciją, kad dalyvaujant Administratoriui atliko apžiūras 58 % visų gyvenamųjų patalpų. Dėl rastų pažeidimų ir neatitikimų Namų šildymo sistemoje Administratoriui surašyti defektiniai aktai, gyventojai įpareigoti atstatyti šildymo sistemas į projektinę padėtį arba pateikti atliktų pakeitimų suderintus projektus. Taip pat Prižiūrėtojas papildomai informavo, kad į tuos butus, į kuriuos nepateko, Administratorius derinasi papildomai dėl pateikimo ir bus vykdoma tolimesnė patikra.

Namų Administratorius į VEI raštą, kuriuo prašyta pateikti informaciją, neatsakė. [...] Administratorius nustatytų trūkumų laiku nepašalino ir informacijos VEI apie nustatytų trūkumų vykdymo eigą nepateikė. Todėl Administratorius 2019-04-05 VEI raštu Nr. 2R-1087 buvo pakartotinai įpareigotas iki 2019-06-01 pateikti Prižiūrėtojui Namų šildymo sistemos projektą ir iki 2019-10-01 pagal projektinę dokumentaciją atlikti pilną Namų šildymo sistemos įrenginių inventorizavimą. [...]“;

7.3. „Atsižvelgiant į tai, kad Namų administratoriaus veiklos priežiūra ir kontrolė yra priskirta savivaldybei, o Taryba vykdo tik jos kompetencijai priskirtas funkcijas, Taryba kitų papildomų priemonių dėl Pareiškėjos reikalavimų įvykdymo, be aprašytų šiame papunktyje, nesiėmė. [...]“ „Tarybos nuomone, Savivaldybė, vykdydama Administratoriaus veiklos priežiūrą ir kontrolę, turėtų įpareigoti Administratorių užtikrinti Namų šildymo ir karšto vandens sistemų tinkamą priežiūrą, taip pat atsakyti Pareiškėjai dėl Namų Administratoriaus veiksmų atliekant / neatliekant šildymo prietaisų inventorizaciją.“

8. Iš AM 2021-01-07 raštu Nr.(14)-D8(E)-110 Seimo kontrolierei pateiktos informacijos, paaiškinimų, dokumentų nustatyta:

8.1. „VSI 6 straipsnio 42 punkte iš esmės nustatyta, kad valdytojų veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūra ir kontrolė pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintas pavyzdines taisykles yra savivaldybių savarankiškoji

(Konstitucijos ir įstatymų nustatyta (priskirta) funkcija. Šios nuostatos, be kita ko, reiškia, kad valdytojų veiklos kontrolę atlieka savivaldybių vykdomosios institucijos. [...]. Neplaninių valdytojo veiklos patikrinimų tikslas – įvertinti faktus ar aplinkybes, dėl kurių buvo inicijuotas neplaninis patikrinimas, ir užkirsti kelią naujiems teisės aktų nuostatų pažeidimams atsirasti (Pavyzdinių taisyklių 15 punktą). Neplaninis patikrinimas gali būti atliekamas savivaldybės vykdomajai institucijai gavus patalpų savininko skundą ar kilus pagrįstiems įtarimams dėl valdytojo veiksmų ar neveikimo, kurie gali prieštarauti teisės aktų, reguliuojančių jo veiklą, nuostatoms, taip pat siekiant patikrinti, ar buvo pašalinti ankstesnio valdytojo veiklos patikrinimo metu nustatyti trūkumai (Pavyzdinių taisyklių 16 punktą). **Šios nuostatos iš esmės reiškia, kad savivaldybės vykdomoji institucija, gavusi patalpų savininko skundą dėl galimai valdytojo veiksmų (neveikimo), prieštaraujančių teisės aktų nuostatoms, paprastai privalo pradėti neplaninį valdytojo veiklos patikrinimą ir iširti skundžiamas aplinkybes.**

Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 20 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad prie šilumos tiekimo sistemos prijungtas daugiabučio namo šildymo ir karšto vandens sistemos, bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančias butų ir kitų patalpų savininkams, taip pat šilumos punktus, tiek nuosavybės teise priklausančius šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjui ar tretiesiems asmenims, tiek butų ir kitų patalpų savininkams, turi prižiūrėti (ekspluatuoti) pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojas (ekspluatuotojas) [Prižiūrėtojas], kurį CK 4.85 straipsnyje nustatyta sprendimų priėmimo tvarka pasirenka daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkai, daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkų bendrija arba, jeigu šie nepriima sprendimo, bendrojo naudojimo objektų administratorius. Daugiabučių gyvenamųjų namų ar kitos paskirties pastatų savininkų bendrija arba pastato bendrojo naudojimo objektų administratorius kontroliuoja Prižiūrėtojo veiklą ir pasirengimą naujam šildymo sezonui pagal jiems priskirtą kompetenciją energetikos ministro tvirtinamose Taisyklėse [...]. Vadinasi, įstatymas suteikia ne tik teisę, bet ir nustato pareigą administratoriui kontroliuoti Prižiūrėtojo veiklą, o pastarajam – pareigą prižiūrėti (ekspluatuoti) šildymo ir karšto vandens sistemas. Pažymėtina ir tai, kad pagal Administravimo nuostatų 4.6.1 papunktį administratorius privalo kontroliuoti su paslaugų teikėjais sudarytas paslaugų pirkimo sutartis.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, AM mano, kad savivaldybių vykdomosios institucijos, **vykdydamos neplaninį valdytojo veiklos patikrinimą dėl daugiabučio namo šildymo sistemos (ne)priežiūros, turi patikrinti, ar administratorius vykdo Prižiūrėtojo veiklos kontrolę**, todėl papildomai tai reglamentuoti Pavyzdinėse taisyklėse netikslinga.“

8.2. „AM mano, kad savivaldybių vykdomosios institucijos, **vykdydamos neplaninį valdytojo veiklos patikrinimą** dėl daugiabučio namo šildymo sistemos (ne)priežiūros, **turi patikrinti, ar administratorius vykdo Prižiūrėtojo veiklos kontrolę, kaip tai reglamentuota Apraše.**“

8.3. „Pagal Taisyklių 10–17 punktų nuostatas šilumos vartotojas, pageidaujantis prijungti pastato šilumos įrenginius prie šilumos perdavimo tinklų ar prie kito pastato šilumos įrenginių, privalo gauti statybą leidžiančius dokumentus, šilumos tiekėjo sąlygas dėl pastato šilumos įrenginių prijungimo prie šilumos perdavimo tinklų ir kt. Vartotojas, baigęs pastato šilumos įrenginių montavimo ir jų prijungimo darbus, privalo gauti statinio statybos užbaigimo dokumentą ir šilumos įrenginių techninės būklės patikrinimo pažymą, kurių kopijas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų privalo pateikti šilumos tiekėjui. Pastato šilumos įrenginiai pripažįstami prijungti prie šilumos perdavimo tinklų nuo statinio statybos užbaigimo dokumento išdavimo. Vadinasi, tokiu atveju, kai asmuo vartoja tiekiamą šilumą ir (ar) karštą vandenį savavališkai prijungęs šilumos ir (ar) karšto vandens vartojimo įrenginius prie šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjo ar pastato šilumos įrenginių ir (ar) pastato vidaus karšto vandens sistemų, t. y. šilumos įrenginius prijungęs pažeisdamas Taisyklių 10–17 punktų nuostatas, turėtų būti laikoma, kad asmuo šilumą ir (ar) karštą vandenį vartoja neteisėtai (Taisyklių 8 punktą).

Taisyklių 136.4 papunktyje nustatyta, kad Prižiūrėtojas turi teisę ne vėliau kaip prieš 24 valandas raštu išpėjus apžiūrėti buto ir kitų patalpų savininkui priklausančių šilumos įrenginių, kurie turi tiesioginę įtaką pastato šildymo ir karšto vandens sistemos darbui, būklę, todėl manytina, kad Prižiūrėtojas turi pareigą nustatyti, ar vartotojo naudojami šilumos įrenginiai yra teisėti.

Šilumos tinklų ir šilumos vartojimo įrenginių priežiūros (eksploatavimo) taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010-04-07 įsakymu Nr. 1-111, 54 punkte nustatyta – draudžiama eksploatuoti šilumos tinklus ar šilumos vartojimo įrenginius, sumontuotus be projekto ir eksploatuojamus pažeidžiant teisės aktus.

Aprašo 10 punkte nustatyta, kad pastato šildymo ir karšto vandens sistemos privalomų priežiūros (eksploatavimo) darbų bendrasis sąrašas, kuriame nurodytais techniniais veiksmais, statinio projekte (ar jo dalyje) bei šildymo ir karšto vandens sistemos komponentų gamintojų instrukcijose nurodytais veiksmais užtikrinama, kad pastatų šildymo ir karšto vandens sistemos, nustatytai jų eksploatavimo trukmei, atitiktų statinio projekte (ar jo dalyje) numatytus reikalavimus, nustatytas šio Aprašo 3 priede.

Aprašo 3 priedo II skyriuje „Šildymo ir karšto vandens sistemos komponentuose privalomų atlikti priežiūros (eksploatavimo) darbų techninių veiksmų struktūra“ 4 lentelėje yra iš esmės nurodyta, kad Prižiūrėtojas, vykdydamas šildymo prietaisų su jų valdymo ir uždarymo armatūra priežiūros (eksploatavimo) techninius veiksmus (stebėjimą) ir siekdamas patikrinti, ar įrengti šildymo prietaisai atitinka projekto sprendinius ir projekte nustatytą įrengtąją šilumos galią, turi atlikti šildymo prietaisų šildomųjų paviršių (sekcijų) inventorizavimą.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, AM mano, kad, visų pirma, Prižiūrėtojas, o tik po to valdytojas privalo imtis priemonių, kad neteisėtai įrengti šilumos įrenginiai būtų nustatyti ir pašalinti.“

9. Iš VDAI Seimo kontrolierei pateiktos informacijos, paaiškinimų, dokumentų nustatyta:

9.1. „Pažymėtina, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo [toliau citatose ir tekste vadinama – ADTAĮ] 7 straipsnio 1 dalimi, VDAI stebi, kaip taikomas ES Reglamentas ir ADTAĮ, ir užtikrina, kad šie teisės aktai būtų taikomi. Atsižvelgiant į tai, VDAI negali vertinti, ar duomenų valdytojų ar duomenų tvarkytojų veiksmai atitinka (neatitinka) kitų teisės aktų reikalavimus. Papildomai pažymėtina, kad konstatuoti, ar konkrečiu atveju yra padarytas ES Reglamento ar ADTAĮ pažeidimas, VDAI gali tik išsamaus tyrimo metu, įvertinus visas reikšmingas aplinkybes, taikytiną teisinį reguliavimą ir susipažinusi su visa susijusia medžiaga, todėl toliau pateikiame tik savo nuomonę dėl duomenų valdytojų (Savivaldybės ir Administratoriaus) argumentų, nurodytų prašyme, asmens duomenų apsaugai keliamų reikalavimų kontekste.“

9.2. „Dėl įpareigojimo teikti asmens duomenis teisėtumo [...]. Asmens duomenų teikimui, kaip vienam iš asmens duomenų tvarkymo veiksmų, taikomas ES Reglamentas, kurio 5 straipsnio 2 dalis numato, kad duomenų valdytojas yra atsakingas už tai, kad būtų laikomasi ES Reglamento, ir turi sugebėti įrodyti, kad jo laikomasi (atskaitomybės principas). Taigi, duomenų valdytojas, kuriam pateikiamas prašymas pateikti asmens duomenis, turi savarankiškai įvertinti gautą prašymą, jo proporcingumą ir teisėtumą ir priimti sprendimą, ar tokį prašymą vykdyti. Tai, atsižvelgiant į ES Reglamento 5 straipsnio 2 dalį, reiškia, kad duomenų valdytojas turi sugebėti įrodyti, kad priimtas sprendimas teikti asmens duomenis atitinka ES Reglamento reikalavimus.“

Šiame kontekste pažymėtina, kad trečiojo asmens (šiuo atveju – Savivaldybės) įpareigojimas teikti asmens duomenis duomenų valdytojo (Administratoriaus) atsakomybės nepanaikina, todėl jo pareiga įvertinti gauto prašymo pateikti asmens duomenis pagrįstumą ir teisėtumą, o taip pat atsakyti, jei asmens duomenys būtų perduoti pažeidžiant ES Reglamentą, išlieka. Tai reiškia, kad trečiasis asmuo paprastai negalėtų už duomenų valdytoją priimti sprendimą dėl konkretaus prašymo dėl asmens duomenų teikimo (neteikimo) įgyvendinimo. Pastebėtina, kad Savivaldybė yra viešojo administravimo subjektas, todėl jos įgaliojimus reglamentuoja teisės aktai, taigi, Savivaldybės nurodymų teisėtumas priklauso nuo to, ar jai taikytinuose teisės aktuose yra nustatyta teisė tokius nurodymus teikti. VSĮ 6 straipsnio 42 punkte nustatyta, kad viena iš savivaldybės savarankiškųjų funkcijų yra „[...] savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūra ir kontrolė pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintas pavyzdines taisykles“ [...]. Pavyzdinėse taisyklėse yra nustatyta bendrojo naudojimo objektų administratorių (toliau –

Administratorius) veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūros ir kontrolės tvarka. Pavyzdinių taisyklių 12.6 papunktyje nustatyta, kad planinio Administratoriaus patikrinimo metu tikrinama, ar laikomasi nustatytų reikalavimų dėl informacijos ir duomenų teikimo patalpų savininkams. [...]. Atlikus planinį ar neplaninį Administratorių veiklos patikrinimą, vadovaujantis Pavyzdinių taisyklių 13 punktu, surašomas daugiabučio namo Administratoriaus veiklos patikrinimo aktas, kuriame nurodomi „trūkumai, kuriuos [Administratorius] nedelsdamas pašalino, [Administratoriaus] veikla, jos įvertinimas, rekomendacijos, informuojama apie pradėtą administracinio nusižengimo teiseną dėl patikrinimo metu nustatytų [Administratoriaus] veiklą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų“. Taigi, Pavyzdinių taisyklių 13 punkte nustatytos savivaldybės įgaliojimų, nustatčius pažeidimų Administratoriaus veikloje, ribos: Savivaldybė gali teikti rekomendacijas arba pradėti administracinio nusižengimo teiseną. ***Atsižvelgiant į tai, abejotina, kad Savivaldybė galėtų teikti Administratoriui nurodymą dėl asmens duomenų ar kitos informacijos teikimo.***

Papildomai pastebėtina, kad jei Savivaldybei minėtus įgaliojimus suteiktų kiti teisės aktai, Administratorius turėtų užtikrinti, kad teikiant duomenis, įskaitant asmens duomenis, būtų laikomasi duomenų kiekio mažinimo principo, įtvirtinto ES Reglamento 5 straipsnio 1 dalies c punkte, įpareigojančiame duomenų valdytoją tvarkyti (ir teikti) tik tuos asmens duomenis, kurie yra būtini konkrečiam tikslui pasiekti. Kitaip tariant, jei Savivaldybei kiti teisės aktai nustato teisę teikti privalomus nurodymus Administratoriams, Savivaldybė turėtų teisę nurodyti teikti tik tuos duomenis, kurie yra būtini, šiuo konkrečiu atveju, siekiant užtikrinti asmenų teisę į žalos atlyginimą. Esant tokiam teisiniam reguliavimui, Savivaldybė galėtų įpareigoti, pavyzdžiui, įvertinti, ar dėl konkrečių duomenų subjektų veiksmų galėjo kilti žala tretiesiems asmenims, ir, jei taip, pateikti tik tų duomenų subjektų asmens duomenis, kurių veiksmai tokią žalą galėtų sukelti, ir tik tokia apimtimi, kuri būtina žalos atlyginimo užtikrinimo kontekste.“

9.3. „Dėl prašymų dėl asmens duomenų teikimo nagrinėjimui keliamų reikalavimų

Asmens duomenys gali būti tvarkomi, *įskaitant teikimą*, tik laikantis su asmens duomenų tvarkymu susijusių principų, įtvirtintų ES Reglamento 5 straipsnyje, ir kai toks asmens duomenų tvarkymas gali būti pagrįstas bent viena teisėto asmens duomenų tvarkymo sąlyga, numatyta Reglamento 6 ir (ar) 9 straipsnyje, priklausomai nuo tvarkomų asmens duomenų kategorijos. Tuo atveju, jei nėra nė vienos Reglamente nurodytos teisėto asmens duomenų tvarkymo sąlygos ir teisėto asmens duomenų tvarkymo tikslo, asmens duomenys negali būti tvarkomi (teikiami). Taip pat ne mažiau svarbu įvertinti, ar asmens duomenų teikimas neprieštarautų kitiems teisės aktams, kuriuose gali būti nustatyti duomenų teikimo ribojimai, nes tai neatsiejamai susiję su teisėtumo principo įgyvendinimu.

Vertinant asmens duomenų teikimo teisėtumą, be kita ko, svarbu laikytis ES Reglamento 5 straipsnio 1 dalies b, c ir f punktuose įtvirtintų su asmens duomenų tvarkymu susijusių principų, t. y. duomenų valdytojas gali perduoti asmens duomenis kitam asmeniui tik esant visoms žemiau nurodytoms sąlygoms: pirma, asmens duomenų prašoma, siekiant teisėto tikslo (ir esant teisėto asmens duomenų tvarkymo sąlygai); antra, prašymą pateikęs subjektas turi teisę gauti prašomus pateikti asmens duomenis; trečia, yra aiškiai apibrėžta prašomų asmens duomenų apimtis, būtina konkrečiam tikslui pasiekti. Taigi, kaip minėta, duomenų valdytojas, kurio prašoma pateikti asmens duomenis, privalo įvertinti prašymo pateikti asmens duomenis atitiktį aukščiau minėtiems kriterijams.

Dėl pirmojo kriterijaus (tik teisėtu tikslu), pastebėtina, kad asmens duomenų teikimo tikslas turi būti pakankamai išsamus, kad būtų galima nustatyti, kokios rūšies asmens duomenų tvarkymą jis apima, ir įvertinti, ar konkretus tikslas neprieštaruoja teisės aktų reikalavimams. Pareiga aiškiai identifikuoti asmens duomenų tvarkymo (teikimo) tikslus ir asmens duomenų teisėto tvarkymo sąlygą tenka Prašymą pateikusiam subjektui (jei jam ES Reglamentas taikomas).

Papildomai pastebėtina, kad vertinant, ar asmens duomenų teikimas gali būti vykdomas teisėtu tikslu, svarbu įvertinti, kokių tikslu prašomi asmens duomenys buvo surinkti (ir apie kuriuos buvo informuotas duomenų subjektas), t. y. ar šie tikslai sutampa ar yra skirtingi. Tais atvejais, kai prašoma pateikti asmens duomenis kitu tikslu nei tikslas, dėl kurio asmens duomenys buvo surinkti,

duomenų valdytojas turi atlikti tikslų suderinamumo vertinimą [ES Darbo grupės nuomonė] (neoficialus vertimas pasiekiamas VDAI interneto svetainės skiltyje „Rekomendacijos, gairės ir kt.“). ES Reglamento 6 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad duomenų valdytojas, siekdamas įsitikinti, ar duomenų tvarkymas kitu tikslu yra suderinamas su tikslu, dėl kurio iš pradžių asmens duomenys buvo surinkti (jei toks tvarkymas kitu tikslu nėra pagrįstas duomenų subjekto sutikimu ir (ar) duomenų valdytojui taikytinu teisės aktu), atsižvelgia į ES Reglamento 6 straipsnio 4 dalies a–e punktų kriterijus (išskyrus atvejus, kai dėl asmens duomenų tvarkymo kitu tikslu yra duomenų subjekto sutikimas arba tokį tvarkymą reguliuoja teisės aktai, susiję su Reglamento 23 straipsnio 1 dalyje įtvirtintais tikslais). Tikslų suderinamumo vertinimas yra privalomas visais atvejais, kai svarstoma, ar asmens duomenų tvarkymas kitu tikslu būtų suderinamas su ES Reglamentu.

Tik įvertinus asmens duomenų teikimo tikslą, galima pereiti prie kitų asmens duomenų teikimo kriterijų, todėl duomenų valdytojas turi vertinti gautą prašymą pateikti asmens duomenis, jame nurodyto tikslo konkretumą, aiškumą ir, kai taikoma, suderinamumą su tikslo apribojimo principo reikalavimais.

Pastebėtina, kad pirmasis asmens duomenų teikimo kriterijus yra susijęs ne tik su aiškiai apibrėžto ir teisėto tikslo suformulavimu, tačiau taip pat ir teisėto asmens duomenų tvarkymo sąlygos (šiuo atveju, nustatytos ES Reglamento 6 straipsnyje) egzistavimu. Teisėto asmens duomenų tvarkymo sąlygos pasirinkimas iš esmės priklauso nuo duomenų tvarkymo tikslo, t. y. dėl kokios konkrečiai priežasties yra reikalinga atlikti tam tikrą duomenų tvarkymo operaciją, pavyzdžiui, jei konkrečią pareigą duomenų valdytojui nustato teisės aktai ir siekiant įvykdyti tokią pareigą yra būtina surinkti (pateikti) asmens duomenis, tuomet tokių duomenų rinkimas ir tolesnis tvarkymas būtų vykdomas ES Reglamento 6 straipsnio 1 dalies c punkto pagrindu. Jei duomenų valdytojui galiojantys teisės aktai nustato pareigą teikti asmens duomenis tretiesiems asmenims, ši prievolė privalo būti vykdoma ją įtvirtinančio teisės akto nurodyta apimtimi.

Kai teisės akte aiški prievolė tvarkyti (rinkti) asmens duomenis nėra numatyta, tuomet prašymas pateikti asmens duomenis turėtų būti grindžiamas ne ES Reglamento 6 straipsnio 1 dalies c punktu, o kita teisėto tvarkymo sąlyga, pavyzdžiui, nustatyta ES Reglamento 6 straipsnio 1 dalies e punkte, t. y. kai duomenų valdytojui suteikti oficialūs įgaliojimai arba jis atlieka viešojo intereso užduotį ir asmens duomenis reikia rinkti, vykdant suteiktus įgaliojimus ar atliekant viešojo intereso užduotį. Tai nebūtinai reiškia, kad duomenų gavėjas turi teisinę *prievolę* rinkti asmens duomenis. Vis dėl to, užduotis viešojo intereso labui ar viešosios valdžios funkcijos turi būti nustatytos *teisės akte*, o asmens duomenų tvarkymas konkrečios užduoties viešojo intereso labui ar viešųjų valdžios funkcijų vykdymo atveju turi būti proporcingas ir pagrįstas.

Pabrėžtina, kad, priklausomai nuo teisėto asmens duomenų tvarkymo sąlygos pasirinkimo, duomenų valdytojui (ar prašymą teikiančiam asmeniui) gali kilti pareiga užtikrinti papildomas apsaugos priemones. Pavyzdžiui, jei asmens duomenų tvarkymas (teikimas) būtų grindžiamas ES Reglamento 6 straipsnio 1 dalies e punktu, duomenų subjektui, dėl kurio asmens duomenų tvarkymo (teikimo) pateiktas prašymas pateikti asmens duomenis, turi būti sudaryta galimybė nesutikti su tokio jo asmens duomenų tvarkymu (ES Reglamento 21 straipsnis). ***Pastebėtina, kad tokiu atveju trečiojo asmens (valstybės institucijos) įpareigojimas teikti asmens duomenis galėtų sudaryti sąlygas duomenų valdytojui nustatytos pareigos (sudaryti galimybę duomenų subjektui prieštarauti) pažeidimui.*** Minėta pareiga prašymą pateikti asmens duomenis gavusiam duomenų valdytojui netaikoma tik tuo atveju, kai teikti asmens duomenis jam nustato teisės aktai.

Prašymą pateikti asmens duomenis gavęs duomenų valdytojas, abejodamas dėl jame nurodytų asmens duomenų tvarkymo (teikimo) tikslų teisėtumo ar pagrįstumo, turėtų imtis priemonių bendradarbiauti su prašymą pateikusių subjektu ir abejonių keliančius klausimus pasitiksinti.

Pažymėtina, kad, jei pirmasis asmens duomenų teikimo kriterijus būtų tenkinamas, duomenų valdytojas turėtų įvertinti, ar asmens duomenis prašantis pateikti asmuo turi teisę tokią informaciją gauti. Teisę gauti asmens duomenis gali nustatyti, pavyzdžiui, teisės aktai. Tokiu atveju, duomenų valdytojas turėtų objektyviai įvertinti, ar konkrečiam prašymą pateikti asmens duomenis

pateikusiam duomenų valdytojui teisės aktai nustato teisę tokius asmens duomenis tvarkyti ir, jei taip, kokius, kokiais tikslais ir iš kokių šaltinių.

Tuo atveju, jei nustatoma, kad pirmi du kriterijai yra tenkinami, duomenų valdytojas kiekvienu atskiru atveju turi vertinti, ar asmens duomenų teikimas yra būtinas tikslui, dėl kurio pateiktas prašymas, pasiekti ir, jei taip, kokia apimtimi. Kitaip tariant, asmens duomenys, kurie nėra būtini konkrečiam tikslui (kreiptis į teismą dėl žalos atlyginimo) pasiekti (pavyzdžiui, nustatyti pažeidimai (ar jų dalis) nesukėlė (negalėjo sukelti) žalos tretiesiems asmenims), turėtų būti nuasmeninti. Prašomų asmens duomenų apimtis neturi viršyti asmens duomenų apimties, nustatytos teisės aktu ar kitu dokumentu, suteikiančiu teisę prašomą informaciją rinkti. Paminėtina, kad tuo atveju, jei prašoma asmens duomenų apimtis duomenų valdytojui (duomenų tvarkytojui) kelia abejonių dėl proporcingumo ar atitikties prašyme nurodytam asmens duomenų teikimo tikslui, jis turėtų kreiptis į prašymą pateikusį subjektą, siekiant gauti papildomą būtiną informaciją, padėsiančią įvertinti, ar asmens duomenų teikimas nepažeistų duomenų kiekio mažinimo principo (Reglamento 5 straipsnio 1 dalies c punktas).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, duomenų valdytojas, gavęs prašymą pateikti asmens duomenis, visuomet turi įvertinti tiek prašymo pateikti asmens duomenis tikslą, tiek tokio prašymo proporcingumą ir teisėtumą. Duomenų valdytojas privalo tai įvertinti savarankiškai ir pateikti asmens duomenis (jei priimamas sprendimas juos teikti) tik ta apimtimi, kuri būtina konkrečiam tikslui pasiekti [Taip pat žr. VDAI 2020-11-09 Prašymų dėl asmens duomenų teikimo vertinimo gaires, pasiekiamas šiuo adresu: [https://vdai.lrv.lt/uploads/vdai/documents/files/Prasymu%20del%20AD%20teikimo%20vertinimo%20gaires%20\(2%20versija\)%202020-11-10.docx.pdf](https://vdai.lrv.lt/uploads/vdai/documents/files/Prasymu%20del%20AD%20teikimo%20vertinimo%20gaires%20(2%20versija)%202020-11-10.docx.pdf)].

Tuo atveju, jei prašymą pateikti asmens duomenis gavęs duomenų valdytojas priima sprendimą asmens duomenų neteikti, jis turėtų aiškiai argumentuoti, dėl kokių konkrečių priežasčių priimtas toks sprendimas. Šiuo atveju turėtų būti vengiama teikti nemotyvuotus atsisakymus, nurodant vien tai, kad asmens duomenų teikimas yra „nesuderinamas su Reglamentu“ ar „asmens duomenys neteikiami dėl asmens duomenų apsaugos“. Nepagrįsti atsisakymai teikti asmens duomenis teisės aktuose nustatytais atvejais gali sukelti teises pasekmes, pvz., atitinkamas teisės aktas nustato atsakomybę už duomenų neteikimą. Be to, duomenų valdytojas neturėtų atsisakyti tenkinti prašymo pateikti asmens duomenis, jei galima pateikti dalį asmens duomenų.“

9.4. „Dėl Administratoriaus atsisakymo pateikti asmens duomenis [...]“

VDAI atkreipia dėmesį į tai, kad konkrečiu atveju sprendimas susijęs su galimai pažeidimą padariusio duomenų subjekto teise į jo asmens duomenų apsaugą. Aptariamam atveju, verta paminėti, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra suformavęs doktriną, kad nusikalstamą veiką padaręs asmuo neturi ir negali tikėtis, kad jo privatus gyvenimas bus saugomas lygiai taip pat, kaip ir asmenų, kurie nepažeidžia įstatymų (2003-03-24 nutarimas, 2015-02-26 nutarimai). Manytina, kad šis išaiškinimas galėtų būti taikomas, kai teisės aktų pažeidimas susijęs ne tik su nusikalstama veika, bet ir su administraciniu nusižengimu. Vis dėlto šio aiškinimo nereikėtų suprasti taip, kad pažeidimą padaręs asmuo neturi jokios teisės į jo asmens duomenų apsaugą, todėl duomenų valdytojas turi kiekvienu atskiru atveju vertinti, ar duomenų subjekto asmens duomenų teikimas atitiktų su asmens duomenų tvarkymu susijusius principus ir būtų paremtas bent viena teisėto asmens duomenų tvarkymo sąlyga.

Aptariamam atveju prašymas pateikti asmens duomenis yra susijęs su pagrįsta asmens, pateikusio prašymą, teise į teisminę jo teisių gynybą (pavyzdžiui, žalos atlyginimą). Pažymėtina, kad asmens teisė į savo teisių gynybą teisme yra konstitucinė teisė, kuri negali būti ribojama, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus. Nors tai reiškia, kad kiekvienam asmeniui ši teisė turi būti užtikrinama ir paprastai toks asmens duomenų tvarkymo tikslas būtų laikomas suderinamu asmens duomenų tvarkymo tikslu [ES Darbo grupės nuomonė, 25 lapas], vis dėlto iš to negalima daryti išvados, kad prašyme nurodžius tokį asmens duomenų gavimo tikslą kaip „asmens teisių gynimas teisme“ tai savaime įpareigotų gautą prašymą įvykdyti. Pavyzdžiui, prašymas pateikti asmens duomenis, pirmiausia, turi būti pateiktas tinkamam duomenų valdytojui ir iš prašymo turi būti

vienareikšmiškai aišku, ar prašyme nurodytam tikslui pasiekti yra būtina surinkti asmens duomenis, taip pat turi būti vienareikšmiškai aišku, kad pateikti asmens duomenys (jei jie būtų teikiami) bus naudojami tik prašymą pateikusių asmens teisių gynimui teisme (ieškinio surašymui ar pan.). Taigi, kaip minėta aukščiau, duomenų valdytojas (šiuo atveju – Administratorius) turėtų užtikrinti, kad teikiant duomenis, įskaitant asmens duomenis, būtų laikomasi duomenų kiekio mažinimo principo, t. y. įvertinti, kokie pažeidimai daugiabučiame name buvo nustatyti, ar dėl duomenų subjektų (daugiabučio namo butų savininkų) veiksmų, pažeidusių teisės aktų reikalavimus, galėjo kilti žala tretiesiems asmenims, ir, jei taip, pateikti jiems tik tų duomenų subjektų asmens duomenis, kurių veiksmai tokią žalą sukėlė, ir tik tokia apimtimi, kuri būtina žalos atlyginimo užtikrinimo kontekste.

Pabrėžtina, kad tuo atveju, jei Administratoriaus atlikto patikrinimo metu nustatyti pažeidimai žalos asmenims, pateikusiems Administratoriui prašymą dėl duomenų pateikimo, nesukėlė (negalėjo sukelti), tokiems asmenims turėtų būti teikiama tik bendra informacija apie tai, kad pažeidimas buvo nustatytas, o konkrečios pažeidimo aplinkybės turėtų būti pateikiamos taip, kad iš jų nebūtų galima identifikuoti konkrečių duomenų subjektų. Šiame kontekste paminėtinas Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT), kuris yra ne kartą akcentavęs, kad „asmens, inicijavę tarnybinio patikrinimo atlikimą, pagal bendruosius gero administravimo principus įgyja teisę tik būti tinkamai informuoti apie konkretaus tarnybinio patikrinimo rezultatus. [...] vien tik aplinkybė, kad asmuo tam tikrais aspektais susijęs su tokiu patikrinimu, savaime nesuteikia teisės susipažinti su šia išvada“ [LVAT 2018-03-01 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-114-662/2018]. Taigi, tam tikrais atvejais (jei teisės aktuose nėra nustatytų išimčių) pareiškėjas, kurio iniciatyva buvo atliktas tyrimas kito žmogaus atžvilgiu, turi teisę gauti patvirtinimą apie tai, ar tyrimas pradėtas (nepradėtas) ar pan., o ne sprendimo (nurodymo, kt.) kopiją pilna apimtimi (nenuasmenintą). Duomenų valdytojas kiekvienu atveju turi vertinti, ar asmuo turi teisę tokią informaciją gauti ir, jei turi teisę, tai kokia apimtimi.“

9.5. „Dėl Savivaldybės atsisakymo pateikti asmens duomenis [...] Aukščiau nurodyti asmens duomenų teikimo kriterijai ir kita su sprendimų dėl asmens duomenų teikimo priėmimu susijusi informacija taikytina ir Savivaldybei, kaip prašymą dėl duomenų (įskaitant asmens duomenų) pateikimo gavusiam duomenų valdytojui. Taigi, **Savivaldybė, pirmiausiai turi įvertinti, ar asmens duomenų tvarkymo tikslas nurodytas prašyme sutampa su tikslu, dėl kurio šie asmens duomenys yra tvarkomi Savivaldybėje.** Tuo atveju, jei minėti tikslai nesutampa, **Savivaldybė turėjo atlikti tikslų suderinamumo vertinimą, vadovaujantis ES Reglamento 6 straipsnio 4 dalimi** (jei nėra šioje nuostatoje nustatytų išimčių), **ir patenkinti prašymą (ar jo dalį) tik tuo atveju, jei asmens duomenų tvarkymo tikslai būtų laikomi suderinamais. Priešingu atveju, pateikti motyvuotą atsisakymą teikti asmens duomenis.**“

9.6. „VDAI taip pat pabrėžia, kad prašymą gavęs duomenų valdytojas, be kitų šiame rašte nurodytų aspektų, **turi įvertinti, ar prašymas pateiktas tinkamam duomenų valdytojui.** Siekiant įvertinti, ar prašymą gavęs duomenų valdytojas yra tinkamas adresatas, reikia atsižvelgti į tai, **kas kiekvienu atskiru atveju yra pirminis duomenų valdytojas, t. y. kas surinko prašomus pateikti asmens duomenis ir kokiais tikslais. Būtent šis duomenų valdytojas (šiuo atveju – Administratorius) turėtų priimti sprendimą, ar jo surinkti asmens duomenys (ar jų dalis) gali būti teikiami aptariamam atveju.**“

Skundo tyrimui reikšmingi Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai

10. Įstatymai

10.1. Vietos savivaldos įstatyme (VSI) nustatyta:

10.1.1. 4 straipsnis – „Pagrindiniai principai, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra: [...] 6) savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo. Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus; [...] 10) veiklos skaidrumo. Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla turi būti aiški ir suprantama savivaldybės gyventojams, kurie tuo domisi, jiems sudaromos sąlygos gauti paaiškinimus, kas ir kodėl daroma; [...]“

10.1.2. *6 straipsnis* – viena iš savivaldybių savarankiškų funkcijų yra: „42) butų ir kitų patalpų savininkų [...] savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūra ir kontrolė pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintas pavyzdines taisykles.“

10.2. *Energetikos įstatyme* nustatyta:

10.2.1. *4 straipsnis* – „2. Energetikos veiklos valdymą, reguliavimą, priežiūrą ir kontrolę Lietuvos Respublikoje pagal kompetenciją atlieka: 1) Lietuvos Respublikos Vyriausybė (toliau – Vyriausybė) ar jos įgaliota institucija; 2) Lietuvos Respublikos energetikos ministerija [...]; 3) Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija [...] 5) Taryba; [...] 10) savivaldybių institucijos. [...]“

10.2.2. *8 straipsnis* – „1. Energetikos srityje veikiančių subjektų veiklą reguliuoja ir valstybinę energetikos priežiūrą bei kontrolę atlieka Taryba. Taryba yra Europos Sąjungos teisės aktuose, reglamentuojančiuose visuomeninius santykius energetikos sektoriuje, numatyta nacionalinė reguliavimo institucija, atliekanti energetikos objektų ir įrenginių valstybinę kontrolę visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, neatsižvelgiant į jų nuosavybės valdymo formą. [...] 11. Taryba atlieka šias funkcijas: [...] 20) atlieka energetikos įmonių veiklos patikrinimus; [...]“

10.3. *Šilumos ūkio įstatyme* nustatyta:

10.3.1. *20 straipsnis* – „3. [...] pastato bendrojo naudojimo objektų administratorius kontroliuoja pastato šildymo ir karšto vandens sistemų prižiūrėtojo (eksploatuotojo) veiklą ir pasirengimą naujam šildymo sezonui pagal jiems priskirtą kompetenciją energetikos ministro tvirtinamose Taisyklėse. Pastato šildymo ir karšto vandens sistemų prižiūrėtojas (eksploatuotojas) sudaro ir kartu su [...] pastato bendrojo naudojimo objektų administratoriumi pasirašo pastato parengties naujam šildymo sezonui aktą. Ginčus tarp šio proceso dalyvių sprendžia Taryba. [...] 6. [...] Daugiabučio namo šildymo ir karšto vandens sistemų periodinius patikrinimus dėl jų atitikties nustatytiems reikalavimams ne rečiau kaip kartą per ketverius metus atlieka Taryba. Daugiabučio namo šildymo ir karšto vandens sistemų tikrinimų dėl jų atitikties nustatytiems reikalavimams tvarką ir formą nustato Taryba.“

10.3.2. *26 straipsnis* – „2. Jeigu butų ir (ar) kitų patalpų savininkai atsisako įleisti šilumos tiekėjo, namo šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojo [...] įgaliotus atstovus pagal jų pateiktą raštišką prašymą į savininkams priklausančias patalpas, šilumos tiekėjas, namo šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojas [...], pagal energetikos ministro patvirtintas Taisykles įforminę savininkų atsisakymą, turi teisę šių patalpų savininkų suvartotą šilumos ir karšto vandens kiekį nustatyti pagal tokiems atvejams Tarybos nustatytą metodiką.“

10.4. *Civiliniame kodekse (CK)* nustatyta:

10.4.1. *1.138 straipsnis* – „Civilines teises įstatymų nustatyta tvarka gina teismas [...]“

10.4.2. *6.263 straipsnis* – „2. Žalą, padarytą asmeniui, turtui, o įstatymų numatytais atvejais – ir neturtinę žalą privalo visiškai atlyginti atsakingas asmuo. [...]“

10.5. *Viešojo administravimo įstatyme (VAĮ; redakcijoje, galiojusioje iki 2020-11-01)* buvo nustatyta:

10.5.1. *3 straipsnis* – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujami šiais principais: 1) *įstatymo viršenybės*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; [...] 5) *tarnybinės pagalbos*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektai, rengdami administracinius sprendimus, prireikus teikia vienas kitam reikalingą informacinę ir kitokią pagalbą; [...] 13) *išsamumo*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.“

10.5.2. *14 straipsnis* – „1. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės tvirtina Vyriausybė. [...] 3. Skundai dėl viešojo administravimo subjekto veiksmų, neveikimo ar administracinių sprendimų nagrinėjami šio įstatymo trečiajame skirsnyje nustatyta tvarka. 4. Draudžiama persiųsti skundą nagrinėti viešojo

administravimo subjektui, jo administracijos padaliniui arba perduoti nagrinėti pareigūnui, valstybės tarnautojui ar darbuotojui, kurių veiksmai yra skundžiami. [...] 8. Jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui. [...].“

10.5.3. *19 straipsnis* – „1. Administracinė procedūra – pagal šį įstatymą viešojo administravimo subjekto atliekami **privalomi veiksmai** nagrinėjant skundą apie viešojo administravimo subjekto veiksmis, neveikimu ar administraciniais sprendimais **galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą** ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą. [...].“

10.5.4. *34 straipsnis* – „1. Administracinė procedūra baigiama administracinės procedūros sprendimo priėmimu. [...].“

10.6. *Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme (ADTAI)* nustatyta:

10.6.1. *7 straipsnis* – „1. Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija stebi, kaip taikomas Reglamentas (ES) 2016/679 ir šis įstatymas, ir užtikrina, kad šie teisės aktai būtų taikomi [...].“

10.6.2. *12 straipsnis* – „1. Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija turi Reglamente (ES) 2016/679 nustatytus priežiūros institucijos įgaliojimus. 2. Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija taip pat turi teisę: [...] 5) teikti duomenų valdytojams, duomenų tvarkytojams ir kitiems juridiniams ar fiziniams asmenims rekomendacijas ir nurodymus dėl asmens duomenų tvarkymo ir (ar) privatumo apsaugos; [...] 12) kitas įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas teises. 4. Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, atlikdama tyrimus ir (ar) patikrinimus savo iniciatyva bei nagrinėdama skundus, taip pat turi Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse nustatytas Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos teises ir įgaliojimus.“

10.7. *Seimo kontrolierių įstatymo 17 straipsnyje* nustatyta: „1. Seimo [...] priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, apie tai informuodamas pareiškėją, jeigu: [...] 6) padaro išvadą, kad skundą nagrinėti tikslinga kitoje institucijoje ar įstaigoje. [...]. 4. Jeigu skundo tyrimo metu paaiškėja šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, skundo tyrimas nutraukiamas. [...].“

11. Kiti teisės aktai

11.1. *Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015-08-05 nutarimu Nr. 831 patvirtintuose Daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų administravimo nuostatuose* (Administravimo nuostatai) reglamentuota:

11.1.1. „4. Vykdydamas pagrindinį uždavinį, administratorius atlieka šias funkcijas: [...] 4.3. Vadovaudamasis teisės aktais, reglamentuojančiais pastatų, jų inžinerinių sistemų naudojimą ir priežiūrą, [...], organizuoja namo techninę priežiūrą [...] 4.6. [...]. Su pasirinktais paslaugų teikėjais sudaro paslaugų pirkimo sutartis ir kontroliuoja jų vykdymą [...]. 4.9. [...]. Atlieka namo šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojo (eksploatuotojo) pasirengimo šildymo sezonui kontrolę. [...].“

11.1.2. „7. Administratorius privalo: 7.1. Administravimo nuostatuose nurodytas funkcijas ir pareigas atlikti apdairiai, sąžiningai ir tik naudos gavėjų interesais [...]. 7.3. pateikti patalpų savininkams ar jų įgaliotiems asmenims, valstybės ir savivaldybių gyvenamųjų patalpų nuomininkams ar jų įgaliotiems asmenims paaiškinimus žodžiu, raštu ir (ar) elektroniniu laišku apie Administravimo nuostatų IV skyriuje nurodytus jiems apskaičiuotus mėnesinius mokėjimus, įmokas, atliktus namo bendrojo naudojimo objektų atnaujinimo, kitus darbus ar suteiktas paslaugas, leisti susipažinti su šių darbų ir paslaugų sutartimis, sąmatomis, darbų priėmimo aktais; jeigu patalpų savininkai kreipiasi raštu ar elektroniniu laišku, – atsakyti raštu ar elektroniniu laišku ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo gavimo; [...] 7.6. informuoti kompetentingas institucijas (savivaldybės vykdomąją instituciją ir valstybinę statybos ir statinių priežiūrą atliekančias institucijas) apie asmenis, pažeidusius teisės aktus, reglamentuojančius namo techninę priežiūrą ir naudojimą [...].“

11.1.3. „18. Administratoriaus veiklos, susijusios su Administravimo nuostatuose nurodytų funkcijų ir pareigų atlikimu, priežiūrą ir kontrolę atlieka savivaldybė.“

11.2. *Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 patvirtintose Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse* (toliau vadinama – Prašymų nagrinėjimo taisyklės) nustatyta: „35. Atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jo turinį: [...] 35.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą – atsakoma pateikiant atitinkamo priimto dokumento kopiją, išrašą ar nuorašą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; [...] 35.4. į kitus prašymus – atsakoma laisva forma arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys.“

11.3. *Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-07-24 įsakymu Nr. D1-612 patvirtintose Butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūros ir kontrolės pavyzdinėse taisyklėse* (Pavyzdinės taisyklės) nustatyta:

11.3.1. redakcijoje, galiojusioje iki 2020-01-01, buvo nustatyta: „5. Priežiūros ir kontrolės vykdytojas organizuoja ir vykdo valdytojų veiklos priežiūrą ir kontrolę, kurios turinį sudaro: [...] 5.2. neplanuotas valdytojų veiklos patikrinimas pagal patalpų savininkų skundų ir pranešimų turinį, priežiūros ir kontrolės vykdytojo ar savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu“;

11.3.2. redakcijoje, galiojančioje nuo 2020-01-01, nustatyta:

11.3.2.1. „12. Vykdamas planinį patikrinimą, tikrinama: [...] 12.6. informacijos ir duomenų patalpų savininkams teikimas pagal teisės aktų reikalavimus – ar laikomasi nustatytų reikalavimų dėl informacijos ir duomenų teikimo patalpų savininkams ir skelbimo apie savo veiklą (interneto svetainėje, el. paštu, skelbimų lentoje ir kitais būdais), ar gauta (jei gauta, nurodomas skaičius) skundų dėl informacijos ir duomenų pateikimo patalpų savininkams; [...]“;

11.3.2.2. „15. Neplaninio valdytojo veiklos patikrinimo (toliau – neplaninis patikrinimas) tikslas – įvertinti faktus ar aplinkybes, dėl kurių buvo inicijuotas neplaninis patikrinimas, ir užkirsti kelią naujiems teisės aktų nuostatų pažeidimams atsirasti“;

11.3.2.3. „16. Neplaninis patikrinimas gali būti atliekamas savivaldybės vykdomajai institucijai gavus patalpų savininko skundą ar kilus pagrįstiems įtarimams dėl valdytojo veiksmų ar neveikimo, kurie gali prieštarauti teisės aktų, reguliuojančių jo veiklą, nuostatoms, taip pat siekiant patikrinti, ar buvo pašalinti ankstesnio valdytojo veiklos patikrinimo metu nustatyti trūkumai. Neplaninis patikrinimas pradedamas savivaldybės administracijos direktoriaus ar jo įgalioto asmens motyvuotu sprendimu“;

11.3.2.4. „17. Savivaldybės vykdomoji institucija, gavusi patalpų savininko skundą, jį įvertina ir per 20 darbo dienų nuo jo gavimo priima sprendimą pradėti ar nepradėti neplaninį patikrinimą ir apie priimtą sprendimą raštu informuoja skundą pateikusį asmenį [...]“;

11.3.2.5. „19. Savivaldybės vykdomoji institucija gali priimti sprendimą nepradėti neplaninio patikrinimo, jei pagal skunde nurodytas aplinkybes ir turimą informaciją ir duomenis yra aišku, kad galimas teisės aktų reikalavimų nesilaikymas ir (arba) netinkamas pareigų vykdymas yra mažareikšmis, t. y., remiantis teisingumo ir protingumo principais pažeidimas vertintinas kaip formalus ir (ar) nereikšmingas, nėra kartotinis ir neturėjo reikšmingos įtakos patalpų savininkų teisėms ir teisėtiems interesams. Neplaninis patikrinimas nepradedamas, jeigu skunde nurodytos aplinkybės nėra susijusios su bendrojo naudojimo objektų valdytojo veiklos priežiūra ir kontrole.“

11.4. *Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010-10-25 įsakymu Nr. 1-297 patvirtintose Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklėse* (Taisyklės) nustatyta:

11.4.1. „18. Šilumos tiekėjo, valdytojo, pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojo [...] ir vartotojų tarpusavio teisės, pareigos, atsakomybė nustatomos: [...] 18.2. pastato šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūros sutartimi; 18.3. šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartimi. [...]“

11.4.2. „133. Vartotojai privalo: [...] 133.11. Valdytojo arba pastato šildymo ir karšto vandens sistemų prižiūrėtojo nurodytais terminais savo lėšomis atstatyti statinio projekte (ar jo dalyje) nustatytą šildymo prietaisų galią bute ar kitose patalpose nepriklausomai nuo to, kada ir kaip padaryti nukrypimai; [...] 134. Vartotojo padaryti Taisyklių pažeidimo faktai nustatomi valdytojo,

šilumos tiekėjo ir (ar) prižiūrėtojo atstovams atliekant šilumos įrenginių apžiūras arba vadovaujantis atsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų rodmenų ataskaitomis, šilumnešio parametrus registruojančių prietaisų rodmenų įrašais, o jeigu tokių prietaisų nėra – šilumos tiekėjo arba šilumos šaltinio techninių operatyvinių duomenų registravimo priemonių ir operatyvinių žurnalų įrašais. Nustatę vartotojo padarytą Taisyklių pažeidimą, valdytojo, šilumos tiekėjo bei prižiūrėtojo atstovai nurodo pašalinti nustatytus pažeidimus. [...].“

11.5. *Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2009-11-26 įsakymu Nr. 1-229 patvirtintame Pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros tvarkos apraše* (Aprašas) nustatyta:

11.5.1. „26¹. [...] pastato bendrojo naudojimo objektų administratorius kontroliuoja pastato šildymo ir karšto vandens sistemų prižiūrėtojo (eksploatuotojo) veiklą ir pasirengimą naujam šildymo sezonui pagal jiems priskirtą kompetenciją energetikos ministro patvirtintose Taisyklėse [...]. Pastato šildymo ir karšto vandens sistemų prižiūrėtojas (eksploatuotojas) sudaro ir kartu [...] pastato bendrojo naudojimo objektų administratoriumi pasirašo pastato parengties naujam šildymo sezonui aktą.“

11.5.2. „26². Daugiabučio namo šildymo ir karšto vandens sistemų periodinius patikrinimus dėl jų atitikties nustatytiems reikalavimams ne rečiau kaip kartą per ketverius metus atlieka Taryba.“

11.5.3. *Aprašo 3 priedas* – „Pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros (eksploatavimo) privalomų darbų bendrasis sąrašas“ – „1. Pastatų, daugiabučių namų šildymo ir karšto vandens sistemos komponentų, priežiūros (eksploatavimo) darbai: 1.1. šildymo sistemos (visumoje) priežiūra (eksploatavimas); [...] 1.6. šildymo prietaisų (tarp jų vonių šildymo) su valdymo ir uždarymo armatūra priežiūra (eksploatavimas); 1.7. vamzdynų su valdymo ir uždarymo armatūra priežiūra (eksploatavimas). [...] 4 lentelė. Šildymo prietaisų su jų valdymo ir uždarymo armatūra priežiūros (eksploatavimo) techniniai veiksmai [...] Stebėjimas [...]. Šildymo prietaisų šildomųjų paviršių (sekcijų) inventorizavimas, siekiant patikrinti, ar įrengti šildymo prietaisai atitinka projekto sprendinius ir projekte nustatytą įrengtąją šilumos galią [...].“

11.6. *Kauno miesto savivaldybės tarybos 2015-04-02 sprendimu Nr. T-163 patvirtintose Kauno miesto butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir Kauno miesto savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūros ir kontrolės taisyklėse* (Kontrolės taisyklės) nustatyta:

11.6.1. „12. Vykdamas planinį patikrinimą (veikla tikrinama už einamuosius ir prieš tai buvusių ataskaitinius metus) tikrinama: [...] 12.6. informacijos ir duomenų patalpų savininkams teikimas pagal teisės aktų reikalavimus – ar laikomasi nustatytų reikalavimų dėl informacijos ir duomenų teikimo patalpų savininkams ir skelbimo apie savo veiklą (interneto svetainėje, el. paštu, skelbimų lentoje ir kitais būdais), ar gauta (jei gauta, nurodomas skaičius) skundų dėl informacijos ir duomenų pateikimo patalpų savininkams; [...].“

11.6.2. „15. Neplaninio valdytojo veiklos patikrinimo (toliau – neplaninis patikrinimas) tikslas – įvertinti faktus ar aplinkybes, dėl kurių buvo inicijuotas neplaninis patikrinimas, ir užkirsti kelią naujiems teisės aktų nuostatų pažeidimams atsirasti.“

11.6.3. „16. Neplaninis patikrinimas gali būti atliekamas Savivaldybės administracijai gavus patalpų savininko skundą ar kilus pagrįstiems įtarimams dėl valdytojo veiksmų ar neveikimo, kurie gali prieštarauti teisės aktų, reguliuojančių jo veiklą, nuostatoms, taip pat siekiant patikrinti, ar buvo pašalinti ankstesnio valdytojo veiklos patikrinimo metu nustatyti trūkumai. Neplaninis patikrinimas pradedamas Savivaldybės administracijos direktoriaus ar jo įgalioto asmens motyvuotu sprendimu.“

Skundo tyrimui reikšminga Lietuvos Respublikos teismų praktika

12. *Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika:*

12.1. *2014-05-28 nutartis administracinėje byloje Nr. A261-610/2014* – „[...] viešojo administravimo subjektas, bet koku būdu gavęs informaciją apie galbūt padarytus pažeidimus, **pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ją nuostatų bei**

kitų teisės aktų nustatytu būdu. Tačiau tai nereiškia, kad VAI, kitų šiam ginčui aktualių teisės aktų taikymo požiūriu atsakovas privalo veikti taip, kaip to prašo besikreipiantys į juos asmenys [...]“;

12.2. 2007-11-05 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵-990/2007 – „**Viešojo administravimo subjektų veiksmai turi būti aiškūs, nedviprasmiški.** Priešingu atveju viešojo administravimo paslaugų vartotojui gali kilti neaiškumų, kaip ir koku būdu jis (paslaugų vartotojas) turi elgtis, siekdamas gauti kokybišką viešąją paslaugą.“

13. Atsižvelgiant į tyrimo metu analizuotą informaciją, teisinį reglamentavimą, išvados bus pateikiamos išskiriant šias dalis:

13.1. dėl Administratoriaus veiklos priežiūros ir kontrolės pagal Pareiškėjos prašymus, Skundą;

13.2. dėl informacijos, susijusios su asmens duomenų apsauga, teikimo / neteikimo.

Tyrimo išvados

Dėl Administratoriaus veiklos priežiūros ir kontrolės pagal Pareiškėjos prašymus, Skundą

14. Apibendrinus Pareiškėjos skunde Seimo kontrolierei nurodytas aplinkybes (pažymos 2 ir 3 paragrafai), konstatuotina, jog Pareiškėja skundžiasi, kad Savivaldybės pareigūnai:

14.1. ***nepagrįstai neatliko neplaninio Administratoriaus veiklos („dėl butuose pakeistos šildymo sistemos“, informacijos Pareiškėjai teikimo / neteikimo) patikrinimo pagal Pareiškėjos prašymų turinį*** (atliekant neplaninį patikrinimą nebuvo vertinama, ar Administratorius tinkamai vykdė Namų šilumos sistemos priežiūrą, teikė Pareiškėjai informaciją apie nustatytus pažeidimus, „pateikiami skundai persiunčiami kitoms institucijoms“);

14.2. ***netinkamai nagrinėjo Skundą***, nes perdavė jį nagrinėti Skyriui, kurio pareigūnų veikla ir buvo skundžiama.

15. Vadovaujantis / remiantis:

15.1. VSI (pažymos 10.1 punktas), Pavyzdinėmis taisyklėmis (pažymos 11.3 punktas; Kontrolės taisyklės atitinka Pavyzdinių taisyklių aktualių šiam tyrimui nuostatų turinį; pažymos 12.6 punktas), teismų praktika (pažymos 12 paragrafas) bei kompetentingos institucijos (AM) motyvuota nuomone (pažymos 8 paragrafas):

15.1.1. Savivaldybė, bet koku būdu gavusi informaciją apie galbūt padarytus pažeidimus, ***pagal savo kompetenciją turėjo patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ją teisės aktų nustatytu būdu, Savivaldybės veiksmai turi būti aiškūs, nedviprasmiški;***

15.1.2. ***Savivaldybė yra kompetentinga vykdyti Savivaldybės paskirto Namų bendrojo naudojimo objektų administratoriaus (šiuo atveju – Administratoriaus) veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūrą ir kontrolę pagal AM patvirtintas Pavyzdines taisykles, vadovaudamasi savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo, veiklos skaidrumo ir kitais principais (Savivaldybės veikla ir visais veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus, Savivaldybės veikla turi būti aiški ir suprantama savivaldybės gyventojams, kurie tuo domisi, jiems sudaromos sąlygos gauti paaiškinimus, kas ir kodėl daroma);***

15.1.3. nėra nustatytas neplanuoto valdytojų veiklos patikrinimo turinys, taigi, Administratoriaus veiklos priežiūra ir kontrolė turi būti atliekama dėl visų Administratoriaus funkcijų, nustatytų įstatymuose ir kituose teisės aktuose, vykdymo. Pavyzdinėse taisyklėse iki 2020-01-01 buvo nustatyta, kad neplaniniai patikrinimai gali būti atliekami gavus patalpų savininkų skundą, pagal jo turinį (šiuo atveju – Prašymą-1 ir Prašymą-2; pažymos 4.1 ir 4.4 punktai), neplaninį patikrinimą pradedant Savivaldybės administracijos direktoriaus ar jo įgalioto asmens motyvuotu sprendimu;

15.2. Šilumos ūkio įstatymu (pažymos 10.3 punktas), Aprašu (pažymos 11.5 punktas), Taisyklėmis (pažymos 11.4 punktas), Administravimo nuostatais (pažymos 11.1 punktas) bei kompetentingos institucijos (AM) motyvuota nuomone (pažymos 8 paragrafas):

15.2.1. Administratorius privalo administruoti Namu bendrojo naudojimo objektus, užtikrinti jų priežiūrą pagal teisės aktų nustatytus privalomuosius statinių naudojimo ir priežiūros reikalavimus, kontroliuoti *su paslaugų teikėjais (šiuo atveju – su Prižiūrėtoju) sudarytas paslaugų pirkimo sutartis, kontroliuoti Prižiūrėtojo veiklą* (pvz., pasirengimą naujam šildymo sezonui, tikrindamas, ar įrengti šildymo prietaisai atitinka projekto sprendinius ir projekte nustatytą įrengtą šilumos galią, ar atliekamas šildymo prietaisų šildomųjų paviršių (sekcijų) inventorizavimas, ar nustatyti Taisyklių pažeidimo faktai atliekant šilumos įrenginių apžiūras; ar Prižiūrėtojas yra įforminęs savininkų atsisakymą įleisti šilumos tiekėjo, Prižiūrėtojo įgaliotus atstovus į savininkams priklausančias patalpas, ar tokiu atveju šių patalpų savininkų suvartotas šilumos ir karšto vandens kiekis nustatomas pagal tokiems atvejams Tarybos nustatytą metodiką ir pan.).

Administratorius taip pat privalo Administravimo nuostatuose nurodytas funkcijas ir pareigas atlikti apdairiai, sąžiningai ir tik naudos gavėjų interesais, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų pateikti patalpų savininkams paaiškinimus žodžiu, raštu ir (ar) elektroniniu laišku apie jiems apskaičiuotus mėnesinius mokėjimus, įmokas, atliktus Namu bendrojo naudojimo objektų atnaujinimo, kitus darbus ar suteiktas paslaugas, leisti susipažinti su šių darbų ir paslaugų sutartimis, sąmatomis, darbų priėmimo aktais, *kartu su Prižiūrėtoju atlikti Namu butuose įrengtų šildymo prietaisų inventorizaciją ir teisės aktų nustatyta tvarka užfiksuoti neteisėtą šildymo sistemos rekonstrukciją* (pvz., faktinį buto ar kitos patalpos ekvivalentinį plotą arba galią palyginti su projekte nurodytais ekvivalentiniais plotais ar galiomis) *bei apibendrintą informaciją pateikti šilumos tiekėjui, informuoti kompetentingas institucijas (savivaldybės vykdomąją instituciją ir valstybinę statybos ir statinių priežiūrą atliekančias institucijas)* apie asmenis, pažeidusius teisės aktus, reglamentuojančius statinio (Namu) techninę priežiūrą ir naudojimą;

15.2.2. *Savivaldybė, gavusi Pareiškėjos prašymus dėl Administratoriaus veiklos, galimai prieštaraujančios teisės aktų nuostatomis, patikrinimo, privalėjo priimti sprendimą (-us) pradėti neplaninį Administratoriaus veiklos patikrinimą būtent dėl Pareiškėjos prašymuose (kartotina nurodyta ir Skunde) nurodytos Administratoriaus veiklos ir ištirti skundžiamas aplinkybes, patikrinti, ar Administratorius nustatyta tvarka vykdo jam teisės aktais priskirtas funkcijas, tarp jų, ir Prižiūrėtojo veiklos priežiūrą* (žr. pažymos 14.1.2 papunktį);

15.3. VAĮ (pažymos 10.5 punktas), Energetikos įstatymu (pažymos 10.2 punktas), Šilumos ūkio įstatymu (pažymos 10.3 punktas) bei Prašymų nagrinėjimo taisyklėmis (pažymos 11.2 punktas);

15.3.1. Savivaldybė turėjo išnagrinėti Pareiškėjos prašymus pagal Savivaldybės kompetenciją ir prašymų turinį, vadovaudamasi įstatymo viršenybės, išsamumo ir kitų principų reikalavimais. Kadangi Pareiškėjos prašymai buvo susiję su galimai neatitinkančia teisės aktų reikalavimų Administratoriaus veikla (neveikimu), Savivaldybė atsakydama į prašymus turėjo pateikti Pareiškėjai Savivaldybės administracinio sprendimo dėl Administratoriaus veiklos neplaninio patikrinimo pagal Pareiškėjos prašymų turinį atlikimo kopiją arba nurodyti atsisakymo tai padaryti priežastis, atitinkančias teisės aktų reikalavimus;

15.3.2. Savivaldybė, *gavusi Skundą* (pažymos 4.9 punktas) *dėl Skyriaus pareigūnų neveikimo, turėjo pradėti administracinę procedūrą ir ją pabaigusi priimti administracinės procedūros sprendimą*, kartu konstatuodama, ar, atsisakant vykdyti Administratoriaus veiklos (Prižiūrėtojo veiklos priežiūros ir kt. klausimais pagal Pareiškėjos prašymus) priežiūrą ir kontrolę, Savivaldybės pareigūnai tinkamai vykdė jiems teisės aktuose priskirtas funkcijas, laikėsi teisės aktų reikalavimų, ar Savivaldybės pareigūnų veiksmais (neveikimu) nebuvo pažeistos Pareiškėjos teisės ir teisėti interesai. Tuo atveju, jeigu būtų buvę nustatyta, kad Savivaldybės pareigūnai netinkamai vykdė funkcijas ir pažeidė Pareiškėjos teisėtus interesus, turėjo būti priimtas sprendimas pradėti neplaninį Administratoriaus veiklos patikrinimą (dėl Administratorius funkcijų, susijusių su Prižiūrėtojo veiklos kontrole, informacijos teikimu Pareiškėjai pagal jos prašymus Administravimo

nuostatuose nustatyta tvarka ir terminais, bei siekiant patikrinti, ar buvo pašalinti ankstesnio Administratoriaus veiklos patikrinimo metu nustatyti trūkumai);

15.3.3. Pareiškėjos ***Skundas dėl Savivaldybės pareigūnų neveikimo negalėjo būti perduotas nagrinėti tam pačiam struktūriniam padaliniiui, kurio pareigūnų veikla ir buvo skundžiama;***

15.3.4. Savivaldybė, gavusi Pareiškėjos prašymus, susijusius su Prižiūrėtojo veikla, ir nagrinėdama juos pagal savo kompetenciją, ***kartu galėjo kreiptis į VEI, Tarybą pagal šių institucijų kompetenciją*** (pvz., vadovaujantis Šilumos ūkio įstatymu, Taryba atlieka „daugiabučio namo šildymo ir karšto vandens sistemų periodinius patikrinimus dėl jų atitikties nustatytiems reikalavimams ne rečiau kaip kartą per ketverius metus) ir vadovaudamasi viešojo administravimo ***tarnybinės pagalbos principo reikalavimais***, tačiau ***neturėjo teisinio pagrindo persiųsti Pareiškėjos prašymus, Skundą nagrinėti VEI, Tarybai dėl to, kad Savivaldybė pagal kompetenciją negali spręsti Pareiškėjos nurodytų klausimų.***

Pastebėtina, kad Taryba šio tyrimo metu, EM pavedimu pagal Seimo kontrolierės prašymą, pateikė motyvuotus paaiškinimus dėl VEI bei Tarybos kompetencijos ir informavo apie institucijų pagal kompetenciją atliktus veiksmus (keletą kartų įpareigojo Administratorių atlikti Namu butuose esančių šildymo prietaisų inventorizaciją, konstatavo, kad Administratorius „nevykdė teisės aktų bei Tarybos nurodymo reikalavimų, t. y. neatliko šildymo prietaisų šildomųjų paviršių (sekcijų) inventorizavimo“, „Dėl rastų pažeidimų ir neatitikimų Namu šildymo sistemoje Administratoriui surašyti defektiniai aktai, gyventojai įpareigoti atstatyti šildymo sistemas į projektinę padėtį arba pateikti atliktų pakeitimų suderintus projektus“, 2020-08-18 surašė Tarybos Aktą, nustatė, kad Namu šildymo ir karšto vandens ruošimo sistemos eksploatuojamos nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų, todėl pagal kompetenciją konstatavo, kad „Namu šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojo veikloje pažeidimų nenustatyta“ ir kt.; pažymos 7 paragrafas);

15.4. ADTAĮ (pažymos 10.6 punktas) bei kompetentingos institucijos (VDAI) motyvuota nuomone (pažymos 9 paragrafas):

15.4.1. VDAI, ne Savivaldybė, turi Reglamente (ES) 2016/679 nustatytus priežiūros institucijos įgaliojimus, stebi, kaip taikomas Reglamentas (ES) 2016/679 ir ADTAĮ, užtikrina, kad šie teisės aktai būtų taikomi, teikia duomenų valdytojams, duomenų tvarkytojams ir kitiems juridiniams ar fiziniams asmenims rekomendacijas ir nurodymus dėl asmens duomenų tvarkymo ir (ar) privatumo apsaugos, atlieka tyrimus ir (ar) patikrinimus savo iniciatyva bei nagrinėja skundus dėl galimo teisės aktų pažeidimo asmens duomenų apsaugos srityje;

15.4.2. Savivaldybė (įgaliota vertinti, ar Administratorius teikia informaciją būtų ir kitų patalpų savininkams Administravimo nuostatuose nustatyta tvarka ir terminais) nėra įgaliota teikti nurodymus Administratoriui dėl informacijos, susijusios su asmens duomenų apsaugos reikalavimų įgyvendinimu, pateikimo („Pastebėtina, kad tokiu atveju trečiojo asmens (valstybės institucijos) įpareigojimas teikti asmens duomenis galėtų sudaryti sąlygas duomenų valdytojui nustatytos pareigos (sudaryti galimybę duomenų subjektui prieštarauti) pažeidimui“; pažymos 9.3 punktas).

16. Apibendrinus šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes (pažymos 1–9 paragrafai), konstatuotina, kad nagrinėjamu atveju ***Savivaldybės pareigūnai:***

16.1. nagrinėdami Prašymą-1 ir Prašymą-2 (dėl galimai netinkamos Namu šildymo sistemos, šildymo įrenginių priežiūros, dėl informacijos apie galimus pažeidimus nepateikimo; pažymos 4.1 ir 4.4 punktai):

16.1.1. nagrinėdami Prašymą-1 nepagrįstai neatliko Administratoriaus veiklos patikrinimo pagal jo turinį (nesurašė Administratoriaus veiklos patikrinimo akto, nenustatė Administratoriaus veiklos trūkumų ir nesiėmė priemonių, kad jie būtų pašalinti; tik Atsakyme-1 informavo Pareiškėją apie Administratoriaus suteiktą Savivaldybei informaciją, pateikė bendro pobūdžio įpareigojimą „informaciją patalpų savininkams teikti vadovaujantis Administravimo nuostatuose nustatyta tvarka“, „dėl galimai neteisėtai pakeistos Namu šildymo sistemos Skyrius raštu kreipėsi į VEI“; pažymos 4.3 punktas);

16.1.2. nagrinėdami Prašymą-2, neatliko Administratoriaus veiklos patikrinimo pagal Savivaldybės kompetenciją ir Prašymo-2 turinį, t. y., nevertino faktų arba aplinkybių, dėl kurių

buvo inicijuotas neplaninis patikrinimas (įvertino tik bendro pobūdžio Administratoriaus veiklą informacijos teikimo klausimais, nevertino informacijos teikimo / neteikimo pagal Pareiškėjos prašymus klausimo), kartotinais nepagrįstai neatliko Administratoriaus veiklos kontrolės Namų šildymo sistemos, šildymo įrenginių priežiūros (Prižiūrėtojo veiklos priežiūros) klausimais (pažymos 6.4 ir 6.10 punktai);

16.2. Atsakyme-3 pažymėdami, kad „Šiuo atveju trečiosios šalies interesai yra viršesni už duomenų valdytojo (administratoriaus) ir duomenų subjekto (pažeidėjo) interesus. Nepateikus duomenų (buto numerio ir jo savininko vardo, pavardės), užkertama teisė kitų butų savininkams ginti savo teises ir interesus“, šio tyrimo metu teigdami, kad „Atsakyme Nr. 3 Pareiškėja galėjo susipažinti su Skyriaus nuomone, kad Administratorius privalo pateikti prašomus duomenis“ (pažymos 6.9 punktas), t. y., vertindami Administratoriaus veiklą dėl informacijos, susijusios su asmens duomenų apsaugos reikalavimų įgyvendinimu, nepateikimo, nesilaikė ADTAĮ reikalavimų, įstatymo viršenybės principo reikalavimų, viršijo Savivaldybės pareigūnų įgaliojimus bei suteikė Pareiškėjai galimai nepagrįstų lūkesčių.

Be to, Savivaldybės pareigūnai šio tyrimo metu pagrįstai nurodydami, kad „Savivaldybė neturi teisinės galios kontroliuoti, kaip kitas duomenų valdytojas (šiuo atveju – Administratorius) tvarko asmens duomenis, nes tai yra kiekvieno duomenų valdytojo atsakomybė (ES Reglamento 24 str. 1 d), o vertinti ir kontroliuoti, ar duomenų valdytojas tinkamai tvarko asmens duomenis, gali tik priežiūros institucija, šiuo atveju – VDAI“ (pažymos 6.9 punktas), kartu nepateikė dokumentų, patvirtinančių, kad šiuos paaiškinimus, laikydamosi viešojo administravimo išsamumo principo reikalavimų, būtų pateikusi ir Pareiškėjai;

16.3. nagrinėdami Skundą („Dėl savivaldybės tarnautojų veiksmų (neveikimo)“; pažymos 4.9 punktas):

16.3.1. nesilaikė VAI reikalavimų ir nepagrįstai Skundą dėl Skyriaus pareigūnų neveikimo perdavė nagrinėti tam pačiam Savivaldybės struktūriniam padaliniiui, kurio pareigūnų neveikimas ir buvo skundžiamas (Skyriui) (Atsakymas-5; pažymos 4.10 punktas).

Šio tyrimo metu Skundo perdavimo nagrinėti Skyriui aplinkybę nepagrįstai grindė Savivaldybės Aprašo 84 punkto reikalavimais (nustatyta Savivaldybės gautų dokumentų perdavimo nagrinėti tvarka; pažymos 6.8 punktas), nes, kaip reglamentuota tame pačiame Savivaldybės Aprašo 84 punkte, gautas Skundas (jo dalis) galėjo būti perduotas nagrinėti ne tik Skyriui, bet ir Savivaldybės administracijos vadovybei pagal kuruojamas sritis;

16.3.2. objektyviai ir teisės aktuose nustatyta tvarka neįvertinus Administratoriaus veiklos priežiūros funkcijos vykdymo pagal Pareiškėjos prašymus, skundus, nepagrįstai nebuvo pradėtas Administratoriaus veiklos (pvz., Prižiūrėtojo veiklos priežiūros, informacijos teikimo klausimais) patikrinimas teisės aktuose nustatyta tvarka, nepagrįstai nebuvo imtasi priemonių Pareiškėjos teisėms ir teisėtiems interesams apginti.

Tuo atveju, jeigu Savivaldybei nebuvo aiškios jos kompetencijos apimtys valdytojų veiklos priežiūros ir kontrolės klausimais, ji turėjo galimybę kreiptis į kompetentingą instituciją (AM), pvz., kaip šio tyrimo metu į ją kreipėsi Seimo kontrolierė (pažymos 5.3. punktas);

16.3.3. Atsakymu-5 Pareiškėją informavo, kad Patikrinimo akte „nurodyti reikalavimai nebuvo įvykdyti, todėl Skyrius raštu pateikė informaciją ir dokumentus Savivaldybės Viešosios tvarkos skyriui administracinio nusižengimo protokolo surašymui už ANK 505 straipsnio 1 dalyje numatytą administracinį nusižengimą“, tačiau neaišku, dėl kokių priežasčių nebuvo priimtas sprendimas pradėti neplaninį Administratoriaus veiklos patikrinimą / jo nepradėti, pvz., siekiant patikrinti, ar buvo pašalinti ankstesnio Administratoriaus veiklos patikrinimo metu (Patikrinimo aktas) nustatyti trūkumai dėl informacijos teikimo Pavyzdinėse taisyklėse nustatyta tvarka;

16.4. nepagrįstai neigdami savo kompetenciją Pareiškėjos prašymuose nurodytais Administratoriaus veiklos priežiūros klausimais (nustatyta tvarka neatlikę Administratoriaus veiklos priežiūros šiais klausimais pagal Pareiškėjos prašymus ir Administratoriaus veiklos patikrinimo akte nepateikę jam atitinkamų rekomendacijų dėl veiklos trūkumų šalinimo), įvairiuose raštuose Administratorių informuodavo apie jam teisės aktuose nustatytas, šio skundo tyrimui aktualias, pareigas (pvz., Atsakymas-6; pažymos 6.6 punktas) bei prašydavo „užtikrinti, kad būtų atlikta

Namo šildymo prietaisų inventorizacija ir nustatyti esami šildymo prietaisai bei jų atitikimas projektui“, pateikti informaciją (pvz., pažymos 4.6.2 papunktis ir 6.6 punktas), nenurodydami Savivaldybės prašymų Administratoriui teikimo teisinių pagrindų (pvz., kokią Savivaldybės funkciją ir kokia tvarka vykdydami jie teikia tokius prašymus ir pan.).

Manytina, kad tokiais prieštarais veiksmais ir neatlikdama Administratoriaus veiklos kontrolės teisės aktuose nustatyta tvarka Savivaldybė sudaro prielaidas Administratoriui nepaisyti Savivaldybės teikiamų prašymų ir galimai toliau nevydyti jam teisės aktuose nustatytų pareigų. Savivaldybė nepagrįstai iki šiol neturi informacijos, „ar yra užbaigta šilumos įrenginių, įrengtų Namu butuose, inventorizacija“ (pažymos 6.2 punktas).

Be to, pastebėtina, kad Savivaldybė šio tyrimo metu pažymėjusi, kad „Prižiūrėtojai, [...] nustatę neatitiktą projektiniams sprendiniams, įpareigoja buto savininką atstatyti šildymo prietaisus į projektinę padėtį. To nepadarius, pastato valdytojas gali kreiptis į šilumos tiekėją, kad konkrečiam butui mokesčiai už šildymą būtų skaičiuojami ne pagal faktinį, o pagal sąlyginį šildomą buto plotą“ (pažymos 6.13 punktas), neinformavo Seimo kontrolierės, kad būtų ėmusi priemonių patikrinti, ar Administratorius (Prižiūrėtojas) kreipėsi į šilumos tiekėją dėl atitinkamo mokesčių skaičiavimo (manytina, kad tai galėtų būtų reali paskata pažeidėjams pašalinti nustatytus pažeidimus bei galimai darytų įtaką kitų Namų gyventojų mokesčių už šildymą mažėjimui).

17. Apibendrinus pažymos 15–16 paragrafuose pateiktas išvadas bei vadovaujantis Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalimi, konstatuotina, kad Savivaldybės pareigūnai nepagrįstai nevykdė Administratoriaus veiklos priežiūros ir kontrolės pagal Pareiškėjos prašymų turinį, todėl *ši Pareiškėjos skundo dalis pripažintina pagrįsta.*

Dėl informacijos, susijusios su asmens duomenų apsauga, teikimo / neteikimo

18. Apibendrinus Pareiškėjos skunde Seimo kontrolieriui nurodytas aplinkybes (pažymos 2 ir 3 paragrafai), konstatuotina, kad Pareiškėja skundžiasi, jog „nėra užtikrinama, kad Administratorius pateiktą informaciją būtų savininkams apie vykdomą šilumos sistemos inventorizavimą ir nepradedama administracinė teisena Administratoriui piktybiškai neteikiant tokios informacijos [Pareiškėjai] ir nevykdant Savivaldybės įpareigojimų“, „paskutiniu metu gaunami vienas kitam prieštaraujantys Savivaldybės tarnautojų atsakymai dėl informacijos teikimo“ (Savivaldybė atsisakė perduoti jai Administratoriaus suteiktus duomenis).

19. Vadovaujantis ADTAĮ (pažymos 10.6 punktas) bei kompetentingos institucijos motyvuota nuomone (pažymos 9 paragrafas):

19.1. VDAĮ, ne Savivaldybė, turi Reglamente (ES) 2016/679 nustatytus priežiūros institucijos įgaliojimus, stebi, kaip taikomas Reglamentas (ES) 2016/679 ir ADTAĮ, užtikrina, kad šie teisės aktai būtų taikomi, teikia duomenų valdytojams, duomenų tvarkytojams ir kitiems juridiniams ar fiziniams asmenims rekomendacijas ir nurodymus dėl asmens duomenų tvarkymo ir (ar) privatumo apsaugos, atlieka tyrimus ir (ar) patikrinimus savo iniciatyva bei nagrinėja skundus dėl galimo teisės aktų pažeidimo asmens duomenų apsaugos srityje;

19.2. šiuo atveju – pirminis duomenų valdytojas (Administratorius) „turėtų priimti sprendimą, ar jo surinkti asmens duomenys (ar jų dalis) gali būti teikiami“ pagal Pareiškėjos prašymą (pažymos 9.6 punktas), skundai dėl sprendimų teikti / neteikti informaciją, susijusią su asmens duomenimis, nagrinėtini pagal kompetenciją VDAĮ.

20. Apibendrinus šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes (pažymos 1–9 paragrafai), konstatuotina, kad nagrinėjamu atveju *Savivaldybės pareigūnai*, atsakydami į Prašymą-3 (Pareiškėja prašė Savivaldybės leisti susipažinti su Savivaldybei Administratoriaus perduota informacija; pažymos 4.7 punktas), Atsakyme-4 (pažymos 4.8 punktas) pateikė motyvuotą atsisakymą pateikti Pareiškėjai Administratoriaus perduotą Savivaldybei informaciją.

Seimo kontrolierė nėra įgaliota vertinti, ar Savivaldybės pareigūnų veiksmai (neveikimas), susiję su asmens duomenų teisine apsauga, atitinka ADTAĮ reikalavimus, ši skundo dalis pagal kompetenciją nagrinėtina kitoje institucijoje – VDAĮ.

21. Apibendrinus pažymos 19–20 paragrafuose pateiktas išvadas bei vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 6 punktu ir 4 dalimi (jeigu skundo tyrimo metu paaiškėja, kad skundą nagrinėti tikslinga kitoje institucijoje ar įstaigoje, skundo tyrimas nutraukiamas; pažymos 10.7 punktas), konstatuotina, kad *šios Pareiškėjų skundo dalies tyrimas nutrauktinas*.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

22. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, nusprendžia X skundo dalį dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) Administratoriaus veiklos priežiūros ir kontrolės klausimais pripažinti pagrįsta.

23. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, nusprendžia X skundo dalies dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) informacijos, susijusios su asmens duomenų apsauga, teikimo / neteikimo klausimais tyrimą nutraukti.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

24. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 ir 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė *Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriui* rekomenduoja:

24.1. teisės aktuose nustatyta tvarka atlikti Administratoriaus veiklos Prižiūrėtojo veiklos priežiūros klausimais neplaninį patikrinimą pagal Pareiškėjos prašymų, Skundo turinį, įvertinti, ar Administratorius ėmėsi visų teisės aktuose nustatytų priemonių, kad būtų apgintos Pareiškėjos ir kitų Namų gyventojų teisės ir teisėti interesai, pateikti Pareiškėjai išsamią informaciją apie atlikto Administratoriaus veiklos patikrinimo rezultatus (Seimo kontrolieriui pateikti – Administratoriaus veiklos patikrinimo akto kopiją);

24.2. informuoti, kokių priemonių buvo imtasi, kad ateityje:

24.2.1. daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų valdytojų veiklos priežiūra pagal asmenų prašymus, skundus būtų vykdoma visa apimtimi ir teisės aktuose nustatyta tvarka;

24.2.2. nagrinėjant asmenų prašymus būtų laikomasi įstatymo viršenybės ir išsamumo principų reikalavimų, asmenų skundai dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo) būtų nagrinėjami VAĮ nustatyta administracinės procedūros tvarka.

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašytume pranešti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, t. y., ne vėliau kaip per 30 dienų nuo rekomendacijų gavimo dienos.